

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

NR 15 · 7. SEPTEMBER 2011

ILMUB AASTAST 1925

IGA LIIGE LOEB! | WWW.KODA.EE

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda avas 27. augustil pidulikult uue ärihooaja

Üritusel kõnelnud Koja juhatuse esimees Toomas Luman tõstis esile ekspordi tähtsust Eesti ettevõtjate jaoks. Luman rääkis oma kõnes õppetundidest, mis ettevõtjad majanduskriisi tingimustes on saanud: „Julgen öelda, et see kogemus on ühe väikese ja avatud majandusega riigi ettevõtjad muutnud tugevamateks, kaalutlevamateks ning pikemaajalisse arengusse panustavateks.“ „Ekspordi tähtsustamine ning selle selge ja kaalutlev planeerimine on muutumas ettevõtjatele üha igapäevasemaks. Siseturust lihtsalt ei piisa, et edukas olla,“ sõnas ta. Samuti rääkis Kaubanduskoda juht, et Eestis jätkuvalt probleemiks oleva ettevõtliku ellusuutumise ning kvalifitseeritud ja haritud spetsialistide puuduse osas on jää liikuma hakanud: „Juba mõistetakse laiemalt, et ettevõtlik eluhoiak on see, tänu millele riik areneb.“ Samas toonitas ta, et kõigist ei pea saama ettevõtjaid, pigem on küsimus julguses riskida ja tahtes iseseisvalt midagi ära teha.

TÄNA LEHES

■ Kas olla ettevõtlik või seaduskuulekas? LK 10

■ Euroopa Liidu konkurentsipoliitikast LK 8

■ Talendid Koju portaali uuest funktsionaalsusest LK 15

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA TÄNAB KÕIKI 27. AUGUSTIL ÄRIHOOGJA AVAMIST KÜLASTANUD LIIKMEID JA ÜRITUST TOETANUD PARTNEREID NING, PAKUB SIINKOHAL SÜNDMUSEST VÄLKESSE MEELERUUKA PILDILÜVAATE.

LIVIKO VEINITUBA VIIS LABI SOMMELJEE ÜRVO UGANDI.

KAUBANDUSKOJA ÄRIHOOGJA AVAMISEL TRADITSIONILISE VISITKAARDI OTETI PEAAHINNA ÜHKE VÕITJA JANEK UBOUPIN KREDIIDIPANGAST.

KIRBUTURILE - KAUPLEJAD.

SILBERAUTO VÄLJAPANEK.

Täname:

Silberauto, Estravel, Estonian Air, Dermoshop, Firmakink, Saku, Radisson Blu Hotel Olümpia, Liviko, Disainikorp

Sisukord

Juhtkiri	
Rohkem ettevõtlikkust!	3
Seadusandlus	
Autoveoseaduse muutmine	5
Paljuvaideldud majandusliku sisu säte on saanud suve jooksul selgemaks: selgitused maksukorralduse seaduse § 84 kohaldamise kohta	6
Euroopa uudised	
ELi konkurentsipoliitikast 2010. aasta aruandele toetudes	8
Tagasivaade	
Aeg toetada majandustegevust välisriikides	9
Hariduspoliitika	
Kas olla ettevõtlik või seaduskuulekas?	10
Teenusedisain	
Kaebuste ja ettepanekute raamat	11
Innovatsiooniveerg	
Tähtsündmus uuendusmeelsetele disainihuvilistele	12
Juhtimisveerg	
Ja kui mees juhib riiki kui autobaasi	13
Ettevõtlikkus	
Ole ettevõtlik ja osale Tallinna ettevõtluspäeval	14
Talendid Koju!	
Talendid Koju portaalis saab nüüd ise talentide profiile vaadata	15
Teated	16
Koostööpakkumised	20
Riigihanketeated	21
Liikmelt liikmele	21
Juubilarid	22

Kalender

6. september	<p>Hommikukohv suursaadikuga: Eesti suursaadik Belgias — Mariin Ratnik Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Priit Raamat • Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee</p>
8. september	<p>Kvaliteedijuhtimise seminar Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis (Ringi 53, Pärnu) Priit Raamat • Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee</p>
15. september	<p>Seminar „Töötajate ülepiiri liikumise ja välismaal töötamisega seotud maksuaspektid ja kohtulahendid“ Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee</p>
19.-24. sept	<p>Kontaktkohtumiste üritus Hannoveris metallitööstuse ettevõtetele messi EMO 2011 raames Kristy Tättar • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee</p>
20. september	<p>Finantskoolitus firma võtmeisikutele II Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee</p>
21.-23. sept	<p>Hongkongi toodete kaubandusmess LifeStyle Expo Varssavis Kristy Tättar • Tel: 604 0094 • E-post: kristy@koda.ee</p>
22. september	<p>Ekspordi Akadeemia avaseminari „Mis suunas liigub Eesti ekspordi kasv?“ Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Marju Naar • Tel: 604 0092 • E-post: marju.naar@koda.ee</p>
23. september	<p>Flandria firmad Tallinnas Tallink City Hotelli konverentsikeskuses (A. Laikmaa 5, Tallinn) Kristy Tättar • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee</p>
26. september	<p>Müügivõrgu loomise ja arendamise koolitus Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee</p>
27. september	<p>Turu-uuringute koostamise koolitus Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee</p>
28. september	<p>Välismessikoolitus Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee</p>
29. september	<p>Finantskoolitus firma võtmeisikutele II Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee</p>
6. oktoober	<p>Tallinna ettevõtluspäev Viru Konverentsikeskuses (Viru väljak 4, Tallinn) Marju Naar • Tel: 604 0092 • E-post: marju.naar@koda.ee</p>
11. oktoober	<p>Finantskoolitus firma võtmeisikutele II Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee</p>
24. oktoober	<p>Müügivõrgu loomise ja arendamise koolitus Raadimõisa hotellis (Mõisavärava 1, Vahi küla, Tartumaa) Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee</p>
25. oktoober	<p>Turu-uuringute koostamise koolitus Raadimõisa hotellis (Mõisavärava 1, Vahi küla, Tartumaa) Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee</p>

Toomas Luman
Kaubanduskoja
juhatuse esimees

Rohkem ettevõtlikkust!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse esimehe kõne
Ärihooaja 2011/2012 avamisel 27. augustil.

Tere tulemast traditsioonilisele Kaubanduskoja Ärihooaja avamisele! Mõödunud kolmeteistkümnel korral oleme kutsunud teid kaunitesse mõisakompleksidesse, sadamatesse ja isegi golfimurule. Rääkimata loomaaiast ning erinevatest muuseumitest. Iga aastaga on koha valik järjest keerulisemaks ja samas väljakutsuvamaks muutunud. Seda olete meile ka ise kinnitanud, et Kaubanduskoja Ärihooaja avamist ei oodata sugugi mitte ainult võimaluse pärast koos teiste liikmetega mõnus pärastlõuna veeta ja suhelda, vaid ka ürituse toimumiskoha ilu või omapära pärast. „Põhjus külastada paiku, millest oled kuulnud, kuid mida külastada pole jõudnud“ on üks ettevõtja öelnud. Täna, järjekorras 14. ärihooaja avamine toimub just sellises kohas, endise Kalinini tehase territooriumil, millest tänaseks on saanud populaarne Telliskivi Loomelinnak.

Väljakutsetest rääkides tuleb tunnistada, et viimastel aastatel ei ole neist puudus olnud. Oleme ettevõtjatena pidanud paljusid asju teise pilguga vaatama hakkama ning saanud kahtlemata olulise kogemuse võrra rikkamaks. Paljudel noortel ettevõtjatel puudus seni igasugune kogemus majandus-

kriisist ning pilt, kus käive langeb mõne kuuga üle paarikümne protsendi, kangastus vaid öudusunenägudes. Reaalne olukord, mida ettevõtjad viimaste aastate jooksul nägema pidid oli aga veelgi mustem. Nii nagu koolis pärast õpikurtakuse kordamist, on kindlasti ka

Juba mõistetakse laiemalt, et ettevõtlik eluhiak on see, tänu millele riik areneb. See ei tähenda, et kõigist peaksid saama ettevõtjad, kuid julgust riskida ning proovida iseseisvalt midagi ära teha peaks meis olema rohkem. Üha kiirenevas digiajas peab iga inimene pidevateks muutusteks valmis olema.

täna viimane aeg küsida, mida kasulikku oleme viimastel aastatel õppinud. See kogemus on olnud midagi enam kui see, mida majandusõpiku lehekülgedelt lugeda võime. Julgen öelda, et see koge-

mus on ühe väikese ja avatud majandusega riigi ettevõtjad muutnud tugevamateks, kaalutlevamateks ning pikemaajalise arengusse panustavateks.

Ekspordi tähtsustamine ning selle selge ja kaalutlev planeerimine on muutumas ettevõtjatele üha iga-päevasemaks. Siseturust lihtsalt ei piisa, et edukas olla. Ka Kaubanduskojas panustame jätkuvalt ettevõtjate ekspordivõimekuse kasvatamisele. Olgu selle tunnistuseks ka algaval ärihooajal jätkuvad arvukad ekspordikoolitused või loodetavasti veel selle aasta jooksul valmiv ekspordijuhikute standard. Kindlasti jätkub ka senine tihe koostöö Eesti välisesindustega üle maailma.

Väljakutsetele laiemalt mõeldes, ei saa ma ka täna jätta peatumata teemadel, mis on seotud ettevõtlikkuse ja kvalifitseeritud ning haritud spetsialistidega. Mõlemaga on meil Eestis jätkuvalt võrdlemisi kehvasti. Samas julgen öelda, et jää on hakanud liikuma. Juba mõistetakse laiemalt, et ettevõtlik eluhiak on see, tänu millele riik areneb. See ei tähenda, et kõigist peaksid saama ettevõtjad, kuid julgust riskida ning proovida iseseisvalt midagi ära teha peaks meis

olema rohkem. Üha kiirenevas digiajas peab iga inimene pidevateks muutusteks valmis olema. Olgu ta ettevõtja või palgatööline. Püsivad töökohad on paljudes valdkondades asendumas projektipõhiste ettevõtmistega, erialad tekivad ja kaovad, töö- ja pereelu tõttu sageneb kolimine ühest riigist teise. Enam ei piisa ainult välja-paistvatest erialastest teadmistest, loevad pigem interdistsiplinaarsed oskused ja hoiakud: loovus ja ettevõtlikkus, võimaluste märkamisele ja nende elluviimisele suunatud käitumine. Tuleb osata ja tahta edasi minna ka siis, kui lihtsam oleks paigale jääda. Ühiskonna jätkusuutlikkuse huvides on oma eluga hakkama saamisel oluline iga inimese ettevõtlik hoiak.

Seda öeldes kutsun teid kindlasti külastama täna, siinsamas üles seatud infotelki „Unistused ellu!“, kus mitmed tublid ettevõtjad ja ettevõtlikud inimesed tutvustavad, mida nemad on ära teinud selleks, et Eestis oleks rohkem ettevõtlikke ja teotahtelisi inimesi. Loodan, et suudame ärgitada teidki kaasa lööma.

Teiseks väljakutseks, mis tuleb saavutada, kui tahame olla edukad, on kvaliteetne haridus. Väikese rahvana

ei saa me lubada endale ükskõiksust või lati alt läbimineku. Teeksin täna siiski erandi ja otseselt haridusreformist ei räägiks. Nendeks kõnelusteks on täna üks teine koht — üks teine maja, ühes teises Eesti linnas, kus head mõtted kunagi otsa ei saa. Kaubanduskoda jätkab kindlasti hariduspoliitika aktiivset kaasaraakimist alanud ning kahtlemata ka järgmistel ärihooaegadel.

Haridusel ja kvalifitseeritud tööjõul ehk täpsemalt tööjõupuudusel peatudes mainiksin täna hoopis Kaubanduskoja ja nelja noore ja ettevõtliku noormehe poolt eelmise aasta sügisel käivitatud tegevusi, mille ühiseks nimetajaks sai „Talendid koju!“. Olen veendunud, et kõik te olete seda sõnapaari viimase aasta jooksul ka kuulnud. Tõsi, minulegi arusaamatul põhjusel on seda sageli paigutatud negatiivsesse konteksti või püütud naeruvääristada. Leian, et olukorras, kus ei möödu nädalatki ilma uudiseta, kus kirjeldatakse mõnes sektoris lähiaastate tööjõuvajadust, ei saa olla kohta taoliste initsiativide naeruvääristamiseks. Pigem näeksin rõõmuga, kui sarnasel eesmärgil sündinud tegevusi juurdegi tekiks. Mida enam me suudame kasutada ära mõnda aega väljaspool Eestit kogemusi kogunud inimestes leiduvat potentsiaali, seda parem. Midagi negatiivset ei saa sellest sündida.

Kutsun teid täna ja siinsamas „Talendid koju!“ projektiga pisut rohkem tutvust tegema. Samuti julgustan kõiki tööandjaid, kes endale ehk just tänasel päeval rahvusvahelise taustaga spetsialisti otsivad, just selle portaali võimalusi kasutama, sest 479 spetsialisti seast just selle õige leidmine võib olla tõenäoline.

Soovin meile kõigile algavaks ärihooajaks jõudu ja ettevõtlikkust, julgust algatada, vastutada ja hoolida ning kuulutan uue ärihooaja sellega avatuks! ■

Koidu Mölderson
Poliitikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Seaduste muutmise peamine põhjus on mitmete Euroopa Liidu õigusaktide ülevõtmine Eesti seadusandlusesse. Sellest tuleneb riigisiseste autoveo tegevuslubade ja sõidukikaartide väljastamise peatamine, mis ennekõike tähendab, et 4. detsembrist (mis on eelnõus märgitud muudatuste jõustumise kuupäevaks) peavad

4. detsembrist peavad kõik tasulist vedu korraldada soovivad ettevõtjad taotlema ühenduse tegevusluba ja iga nende kasutuses oleva mootorsõiduki kohta tegevusloa ärakirja.

kõik tasulist vedu korraldada soovivad ettevõtjad taotlema ühenduse tegevusluba ja iga nende kasutuses oleva mootorsõiduki kohta tegevusloa ärakirja. See tähendab, et kaovad ära kehtivad piirangud ühenduse tegevusloa taotlemiseks (kaheaastase riigisisese tasulise autoveo kogemuse nõue) ning tasulise riigisisese autoveo tegevusloa ja sõidukikaardid. Eelnõus toodud ministeeriumi ar-

Autoveoseaduse muutmine

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on koostanud ja kooskõlastamisele saatnud autoveoseaduse, riigilõivuseaduse ja liiklusseaduse muutmise seaduse eelnõu.

vamuse kohaselt puudutab muudatus ligikaudu 1500 vedajat ning 4800 veokit, millede riigisiseste tasuliste tegevuslubade lõppedes tuleb taotleda siis vastavalt kas ühenduse tegevusluba või selle ärakirja. Nimetatud ühenduse tegevuslubasid ja ärakirju väljastab Eesti Rahvusvaheliste Autovedude Assotsiatsioon. Kuna vajalikke dokumente on edaspidi võimalik taotleda digitaalallkirjaga elektroonselt, siis peaksid kulutused autoveo-ettevõtjatele võrreldes praegusega vähenema.

Samuti on eelnõuga plaanis loobuda tegevuslubade ja sõidukikaartide nõudmisest nendelt autoveo-ettevõtjalt, kes kasutavad veose- või sõitjateveoks ettenähtud sõidukeid oma muu majandustegevuse tarbeks. Ministeeriumi andmetel on hetkel taoliste lubade omanikeks 166 ettevõtjat ning väljastatud on 320 kehtivat sõidukikaarti.

Lisaks on eelnõuga plaanis reguleerida renditud sõidukite kasutusvõimalusi nii tasulisel kui oma kulul korraldataval veoseveol nõnda, et tegevusloa ärakirja on võimalik taotleda ka nendele mootorsõidukitele, mis on registreeritud mõnes muus Euroopa Liidu või Euroopa

Majanduspiirkonna liikmesriigis. Kehtiva seadusega ärakirja taotlemine on võimalik vaid Eestis registreeritud sõidukitele. Taolise muudatuse vajalikkust põhjendatakse rahvusvahelistel vedudel suurenenud nõudlusega. Tegevusloa ärakirja väljastatakse vaid sõiduki rendilepingu kehtivusajaks, aga sedagi maksimaalselt üheks aastaks ning juhul, kui on soov välisriigis registreeritud sõidukeid pikemalt kasutada, tuleks ikkagi vastavas riigis asutada veondusettegevuse võte.

Kehtivuse kaotab ka majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus, millega kinnitati need riigisisese veod, millel tegevusloa kohustust ei olnud. Sama nimekiri võetakse täies koosseisus üle seadusesse, väikse täpsustusega, kus jätmete ja prügiveole lisatakse ja heit- ja roovee vedu. ■

Eelnõuga on võimalik tutvuda meie kodulehel www.koda.ee ning kõik kommentaarid ja ettepanekud eelnõu osas on oodatud e-posti aadressile koidu@koda.ee.

Mart Kägu
Politiikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Paljuvaieldud majandusliku sisu säte on saanud suve jooksul selgemaks: selgitused maksukorralduse seaduse § 84 kohaldamise kohta

Maksukorralduse seaduse (MKS) § 84 sätestab, et kui tehingu või toimingu sisust ilmneb, et see on tehtud maksudest kõrvalehoidumise eesmärgil, kohaldatakse maksustamisel sellise tehingu või toimingu tingimusi, mis vastavad tehingu või toimingu tegelikule majanduslikule sisule. Käesoleva suve jooksul on vastava sätte kohaldamise osas kohtupraktika täiendavalt selgitusi andnud. Allpool vaadeldakse lähemalt Riigikohtu lahendit nr 3-3-1-23-11 ning Tartu Halduskohtu 19.05.2008. a otsust. Viimane lahend kaevati edasi nii ringkonnakui ka Riigikohtusse, kuid ringkonnakohus jättis selle muutmata ning Riigikohus otsustas 4. augustil 2011 kassatsioonkaebust mitte menetlusse võtta. Seega tulebki sisuliselt lähtuda alama astme kohtu lahendist.

Riigikohus on varasemalt mitmetes lahendites selgitanud (vt nt 3-3-1-67-09, 3-3-1-67-09, 3-3-1-23-09, 3-3-1-23-09, 3-3-1-52-09, 3-3-1-52-09) ja rõhutas ka hiljutises lahendis 3-3-1-23-11, et MKS § 84 väljendatud tehingu majandusliku sisu tuvastamise põhimõtte kohaldamise eesmärgiks on vältida olukorda, kus maksukohustuse tekkimine sõltub üksnes tehingu osapoolte tehingule antud moonutatud vormist. Tehingu sellise vormi mitteamvestamise tingi-

museks maksustamisel on, et pooled on maksude tasumisest kõrvalehoidumise eesmärgil valinud tehingu majanduslikule sisule mittevastava juriidilise vormi, millega nad püüdsid õigusvastaselt saavutada maksustamisel soodsama tulemuse. Kõnealust põhimõtet (MKS § 84) saab rakendada ka sellisel juhul, kui tehingutel on ka muid eesmärke maksudest kõrvalehoidumise kõrval, kuid maksueelise saamine on peamine eesmärk. Alljärgnevalt on välja toodud Riigikohtu lahendist olulisemad seisukohad.

Majandusliku tõlgendamise põhimõttest (MKS § 84) lähtuvalt võib maksuhaldur maksukohustustase tehingutele anda teistsuguse, majanduslikule sisule vastava hinnangu ning määrata tasumisele kuuluva maksusumma, lähtudes tehingu majanduslikest tagajärgedest. Maksu määramiseks ei piisa aga üksnes majandustegevuse tegeliku sisu väljaselgitamisest. Maksuotsuses tuleb viidata maksu määramise õiguslikule alusele, s.o põhjendada maksuotsust ka õiguslikult.

MKS § 84 kohaldamiseks tuleb maksudest kõrvalehoidumise eesmärgi tuvastamiseks arvesse võtta ka maksukohustustase subjektiivsed kaalutlused tehingu tegemisel,

kui need väljendavad tahet saavutada eelis kunstlikult loodud tingimuste abil. Sealjuures pole välistatud subjektiivse külje üle otsustamisel lähtumine vaid faktiliste asjaolude pinnalt. Viimast eelkõige olukorras, kus subjektiivsete kaalutluste väljaselgitamine ei ole võimalik (maksukohustustlane ei ole nt täitnud maksumenetluse käigus kassaaitamiskohustust ning on sellega muutnud toimingute eesmärgi tuvastamise võimatuks).

Tehingu majandusliku sisu tuvastamise põhimõtte kohaldamise eesmärgiks on vältida olukorda, kus maksukohustuse tekkimine sõltub üksnes tehingu osapoolte tehingule antud moonutatud vormist.

Riigikohus rõhutas antud asjas, et maksuhaldur peab näitama, kuidas ja millises ulatuses toimiks õigusvastane maksueelis, mida püüti majandustegevusele ja konkreetsetele tehingutele mittevastava juriidilise

vormi andmise abil saavutada. Selisteks olulisteks teguriteks, mis peaksid koostoimes tõendama väidetava tehingu kohase majandusliku sisu puudumist, võiksid Riigikohtu hinnangul olla näiteks tehingutes osalejate vahelised juriidilised, majanduslikud ja/või isiklikud sidemed; tehingute jada, kus ühe tehingu käigus tekkinud õigussuhe oleks olnud ülejäänud tehingute tegemiseta mõttetu; sellise jada etteplaneeritus; jadas mõne etapi puhul majandusliku eesmärgi puudumine; tehingute ebaloolumikkus võrreldes tavalise majandustegevusega; tehingute ajaline järgnevus ja kiirus.

Kui eelviidatud asjaolude analüüs MKS § 84 kohaldamise osas maksuotsusest puudub, siis on tegemist õigusvastase haldusaktiga, sest haldusakti adressaadi õigusi piiravad ja talle kohustusi panevad haldusaktid peavad olema kirjalikud ning põhjendatud (MKS § 46 lg 2). Riigikohus asuski lahendis nr 3-3-1-23-11 lõpuks seisukohale, et kui võrd maksuotsuses ei olnud märgitud maksu määramiseks tehtud maksuotsuse õiget õiguslikku alust ja ka selle sisust ei nähtunud selgelt MKS § 84 kohaldamist, oli maksuotsus nõuete kohaselt põhjendamata ja kuulub seetõttu tühistamisele.

Eespool mainitud Tartu Halduskohtu otsuses sisalduvad kohtu seisukohad on kooskõlas eelöelduga, kuid vastav lahend väärleb esiletoomist just selles käsitletud elulise olukorra tõttu, mida oleks ilmselt hea teada igaühel. Nimelt oli antud lahendis vaatluse all sisuliselt olukord, kus füüsiline isik võõrandas endale kuuluva osa ja sellest saadud raha laekus temaga seotud ettevõtte arvele, st vastav tulu suunati kohe edasi ettevõtlusesse. Maksuhaldur oli seisukohal, et selliselt hiiliti kõrvale maksukohustusest ja kohaldamisele kuulub antud juhul MKS § 84 ning isik peab saadud tulu pealt tasuma tulumaksu. Halduskohtu leidis, et füüsilisele isikule tulu ei laekunud ning seega ei saa väita, et füüsiline isik oleks saanud vara võõrandamisest kasu, mistõttu ei kuulu see tulu ka maksustamisele. Halduskohtu selgitas, et maksustamisele kuuluks vastav tulu momendil, mil see vastava juriidilise isiku kasumina laiali jaotatakse.

Halduskohtu juhtis tähelepanu asjaolule, et „TuMS § 36 lg 1 sätestab, et füüsilise isiku poolt saadud tulu võetakse tulumaksuga maksustamisel arvesse sellel maksustamisperioodil, millal tulu laekus, mitte tulu saamise võimaluse tekkimisest. Vara võõrandamise korral saab pida tulu laekunuks, kui füüsilisel isikul on tekkinud võimalus kasutada uusi rahalisi vahendeid või uut eset. Juhul kui füüsilisel isikul sellist võimalust tekkinud ei ole, ei ole talle tulu laekunud ning ei saa väita, et füüsiline isik oleks saanud vara võõrandamisest kasu. Eelnevalt tuleb füüsilise isiku tulumaksust kõrvalehoidumisenähtena vaadelda eelkõige juhtumeid, mil kõnealune füüsiline isik on saanud võimaluse uusi rahalisi vahendeid või uut asja kasutada, ent seda viisil, mis oma vormiliste iseärasuste tõttu tulumaksu tasumise kohustuse välistab.“ Halduskohtu järeldas lõpuks, et füüsiline isik ei ole antud olukorras

OÜ X osa müües mingisugust tulu saanud ja tema isiklikku kasutusse ei ole laekunud uusi rahalisi vahendeid, kuivõrd vastav füüsiline isik soovis vaid osa müügist saadava raha jätta ettevõtlusse. Selle asjaolu luges kohus tõendatuse tuginedes mh faktile, et tegelikkuses laekus raha äriühingule ja tulu sai äriühing ning vastav füüsiline isik ei ole seda raha isiklikuks otstarbeks kasutanud.

Halduskohtu oli muuhulgas seisukohal, et MKS § 84 kohaldamise eelduseks on maksukohustuslase tahtluse raskeim liik – kavatus, kus maksukohustuslane seab eesmärgiks maksuõigusrikkumisele vastava asjaolu. Maksuhaldur peab näitama, et selline kavatus oli olemas.

Halduskohtu otsuse valguses tuleb öelda, et MKS § 84 kohaldamisega ei tohiks mh tekitada topeltmaksustamise olukorda (nt maksustatakse saadud tulu sisuliselt kaks korda) ning kui seadus võimaldab teatud juhtudel soodsamate maksusätete kohaldamist, siis ei saa seaduses ette nähtud võimaluse kasutamist lugeda maksude tasumisest kõrvalehoidumisenähtena ehk seaduse rikumisenähtena. **IT**

Riigikohtu lahendi nr 3-3-1-23-II ja Tartu Halduskohtu 19.05.2008 otsuse (kohtuasja nr 3-08-215) täistekstidega on võimalik tutvuda Koja kodulehel käesoleva artikli elektroonilisele versioonile lisatud linkide kaudu.

Euroopa uudised

Euroopa Komisjoni EGF-fond jagas töötute abistamiseks 83,5 miljoni euro ulatuses toetusi

22. augustil avaldatud Euroopa Komisjoni aruandest selgub, et eelmisel aastal aidati Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) kaudu ca 23 700 töötajat, kes olid majanduskriisi ja maailmas aset leidnud struktuuriliste muutuste tagajärjel töö kaotanud.

Fondi kaudu toetust saanud töötajate arv on üle kahe korra suurem kui 2009. aastal. EGF-i kaudu üheksale liikmesriigile välja makstud 83,5 miljonit eurot on mõeldud riiklike ametiasutuste abistamiseks juhul, kui nad toetavad töö kaotanud isikuid uute töökohtade leidmisel.

ELi tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse volinik László Andor ütles aastaaruannet kommenteerides: „Alates EGF-i loomisest 2007. aastal on fond olnud ELi solidaarsuse väljendamise vahendiks, mille kaudu toetatakse neid, kes on oma töö kaotanud. Fondi vahenditega on kaetud koolitus- ja töötusimistoetuse kulud tuhandete Euroopa töötajate jaoks ja ka edaspidi on fondil oluline roll töötusega võitlemisel või tööpuuduse ennetamisel.“

EGF suurendas 2010. aastal liikmesriikidele eraldatud toetusi kolmekordselt. Jõuline tõus peegeldab ülemaailmse finants- ja majanduskriisi otsust mõju, mille tulemusena kasvas taotluste hulk 2009. aastal järsult. Võrreldes 2009. aastaga kiideti 2010. aastal heaks kolm korda rohkem juhtumeid ning EGF-i kaasrahastatud vahenditest maksti liikmesriikidele välja 60% rohkem toetusi.

Töötusjate jaoks ettenähtud konkreetsete meetmed hõlmasid intensiivset ja personaliseeritud töötusinguabi, mitut liiki kutsealaseid koolitusi, kvalifikatsiooni tõstmise ja ümberõppemeetmeid, ajutisi rahalisi soodustusi ja toetusi töötusjate ajaks ning muid toetusi näiteks oma ettevõtte loomiseks või avaliku sektori tööhõivekavade jaoks.

EGF-algatus, mille ettepaneku president Barroso tegi eesmärgiga toetada inimesi, kes on kaotanud töö üleilmastumise mõjude tagajärjel, loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt 2006. aasta lõpus. Alates 2007. aasta jaanuarist on esitatud 78 taotlust 355 miljoni euro ulatuses, toetatud on pea 76 000 töötajat. Praegused suundumused näitavad, et EGF-i esitab taotlusi üha rohkem sektoreid ja liikmesriike.

Täiendav teave:

EGF-i 2010. aasta aruanne.

Allikas: Euroopa Komisjoni

Esindus Eestis **IT**

Reet Teder
Kaubanduskoja esindaja
EMSKs

ELi konkurentsipoliitikast 2010. aasta aruandele toetudes

Õeldakse, et Euroopa Liidu konkurentsioigus on ELi õiguse nurgakivi. See on valdkond, kus Euroopa Komisjon teostab vahetult oma täidesaatvat võimu. Mõned selle põhiprintsiibid ja hoovad on püsinud juba 40 aastat. Praegu on Euroopa Komisjonil valmimas 2010. aasta konkurentsipoliitika aruanne. Sealt võib leida nii mõndagi huvitavat komisjoni eelmise aasta tegevuste kohta. Siinkohal toon esile kõigepealt kartellid.

Euroopa Komisjon (EK) võttis 2010. aastal vastu seitse kartelle käsitlevat otsust, määrates nendega trahvid 70 ettevõtjale kokku üle 3 miljardi euro ulatuses. 2010. aastal võttis komisjon vastu ka esimesed kaks otsust kokkuleppe sõlmimise kohta: terviklik otsus kokkuleppe sõlmimiseks kõigi kartelliosalistega DRAMide juhtumist ja hübriidotsus kokkuleppe sõlmimiseks teatavate kartelliosalistega loomasöödas kasutatavate fosfaatide juhtumist. DRAMide juhtum oli ELi kartelle käsitlevate menetluste seas äärmiselt oluline, sest kokkulepe hõlmas kõiki kümnet asjaomast ettevõtjat ja otsust ei kaevatud edasi.

Euroopa Komisjon võttis 2010. aastal vastu seitse kartelle käsitlevat otsust, määrates nendega trahvid 70 ettevõtjale.

EK oli ka ettevõtjate suhtes küllalt leplik. Seoses majanduskriisiga esitati pärast seitsme kartelle käsitleva otsuse tegemist 32 trahvi vähendamise taotlust maksejõuetuse tõttu; neist üheksal juhul rahuldati taotlus pärast taotleja majandusliku olukorra põhjalikku analüüsi.

Muud kokkulepped ja kooskõlastatud tegevus

EK lõpetas 2010. a (artikli 101 alusel) suure konkurentsieeskirjade rikkumise juhtumi uurimise lennutranspordi sektoris, muutes British Airwaysi, American Airlinesi ja Iberia võetud kohustused õiguslikult siduvaks. Otsus on Euroopa tarbijatele väga kasulik, tagades Atlandi-üleste lendude ja eelkõige Londonist lähtuvate lendude sektoris piisava konkurentsi.

Finantsteenuste sektoris muutis komisjon kohe debiteeritavate maksekaartidega tehtavatele piiriülestele tehingutele EMPs (Euroopa majanduspiirkonnas) ja riigisisestele tehingutele üheksas EMP riigis kohaldatavate mitmepoolsete vahendustasudega seoses Visa poolt võetud kohustused siduvaks, viies need kooskõlla 1. aprillil 2009 MasterCardi võetud ühepoolsete kohustustega ja makseviiside suhtes kohaldatava nn *merchant indifference* meetodiga.

Komisjon võttis ka vastu oma esimese konkurentsieeskirjade rikkumist käsitleva otsuse tervishoiuteenuste turul. Komisjon määras Prantsusmaa apteekrite liidule 5 miljoni euro suuruse trahvi, mõistes hukka nende käitumise Prantsusmaa biomeditsiiniliste analüüsides turul.

Turgu valitseva seisundi kuritarvitamine

EK hoidis luubi all eelkõige energiasektorit ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sektorit, milles algatati mitu menetlust.

Energiasektoris rakendas komisjon oma 2007. aasta energiasektori uuringu alusel järelmeetmeid, võttes vastu neli suurt konkurentsieeskirjade rikkumist käsitlevat otsust, millega muudeti siduvaks ettevõtjate poolt võimaliku rikkumise lõpetamiseks väljapakutud kohustused. Need on seotud Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa ja Itaalia turgu valitsevate ettevõtjatega, kes takistasid energiaturule juurdepääsu erinevate meetmetega, sõlmides näiteks edasimüügi piiranguid sisaldavad pikaajalised tarnelepingud või piirates energiavõrgustike transpordi- või ekspordivõimsust. Prantsusmaa ettevõtja EDF kohta kahtlustas komisjon, et EDF võib olla kuritarvitanud oma turgu valitsevat seisundit Prantsusmaal, sõlmides tarnelepingud, mis piirasid oma ulatuse, kestuse ja välistava laadi tõttu turulepääsu, ja lisades oma tarnelepingutesse edasimüügi piiranguid. Tulemuseks oli see, et EDF tegi ettepaneku, et tagab kümne aasta vältel muude tarnijate võimaluse konku-

reerida igal aastal EDFi ja Prantsusmaa suurte tööstusettevõtete vaheliste lepingutega hõlmatud turul ning piirab suurte tööstusettevõtete sõlmimistavate uute lepingute kestuse viie aastani. Lisaks võttis EDF kohustuse kõrvaldada oma tarnelepingutest kõik edasimüügi piirangud ja abistada elektrienergiat edasi müüa soovivaid kliente. Need kohustused pidid jõustumata 1. juulil 2010, kuid jõustumine lükati edasi 1. jaanuarile 2011.

Rootsi Svenska Kraftnät (SvK) juhtumi puhul kahtlustas komisjon, et SvK võib olla kuritarvitanud oma turgu valitsevat seisundit Rootsi põhivõrkude turul, sest piiras põhivõrkude ekspordivõimsust, et vähendada oma võrgu ülekoormust ja reserveerida omamaine elektrienergia sisetarbimiseks. Tulemus: SvK tegi ettepaneku, et tegutseb Rootsi energiaturul alates 1. novembrist 2011 mitme paindliku pakkumisvõõndi alusel. See võimaldab kohandada elektrienergia müüki olemasolevate ülekandevõimsustega pigem turuhindade kui suvaliste meetmete kaudu.

Saksamaal, E.ON Gasi juhtumi puhul selgus komisjoni uurimismenetlusest, et E.ON reserveeris pikaks ajaks suurima osa oma maagaasi ülekandevõrgu sisendmahust, takistades seega tõenäoliselt muid

gaasitarinjad Saksamaa gaasiturule sisenemast. Komisjon jõudis esialgsele seisukohale, et pikaajalise reserveerimisega võidi rikkuda turgu valitseva seisundi kuritarvitamist käsitlevaid ELi eeskirju. Tulemus: E.ON võttis kohustuse vabastada 2010. aasta oktoobriks ligikaudu 15% oma gaasivõrkude sisendmahust. Alates 2015. aasta oktoobrist vähendab E.ON veelgi oma sisendmahu reserveerimist Saksamaa NetConnecti võrgus 50%-ni ja E.ONi väikese kütteväärtusega gaasi võrgus 54%-ni torujuhtme võimsusest.

Komisjon uurib algatatud uurimiste raames endiselt abi, mida anti reguleeritud elektrienergiatariifide kujul Prantsusmaal ja Hispaanias. Reguleeritud tariifide kaudu võidakse anda elektrienergia lõppkasutajatele põhjendamatuid hinnasoodustusi ja need võivad põhjustada turu sulgemise konkurentide eest. Enamikus liikmesriikides on keskmise suurusega ja suurtele ettevõtjatele kehtivad reguleeritud tariifid kaotatud või neid vähendatakse järk-järgult. Prantsusmaa kaotab keskmise suurusega ja suurtele ettevõtjatele kehtivad reguleeritud tariifid järk-järgult 2015. aastaks elektrienergiaturu reformi raames (loi Nome), mida katsetatakse rakendada alates 2011. aastast. Hispaania kaotas sellised tariifid 2009. aastal.

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia turul algatas komisjon menetluse IBMi vastu seoses turgu valitseva seisundi võimaliku kuritarvitamisega suurarvutite turul ja Google Inci vastu seoses turgu valitseva seisundi võimaliku kuritarvitamisega internetipõhiste otsingute ning internetireklaami ja selle vahendamise turul. Komisjon algatas kaks esialgset uurimist Apple'i äritegevuse suhtes seoses iPhone'iga. Mõlemad uurimised lõpetati pärast seda, kui Apple tegi ettepaneku, et muudab oma kõnealust tegevust. ■

Eva Maran
Teenuste osakonna
projektijuht

Täna võib julgelt väita, et Eesti on saavutanud taasiseseisvumisaegsed peamised välispoliitilised eesmärgid ning on Euroopa integreerituim riik. Millised on aga järgmised eesmärgid?

24. augustil toimus Kaubanduskojas paneeldiskussioon „Efektiivne äridiplomaatia – millist koostööd see eeldab?“, kus tõdeti, et majandustegevuse toetamine välisriikides peaks järgnevatel aastatel olema prioriteetne välispoliitiline eesmärk.

Kindlasti ei saa väita, et Eesti ettevõtjate püüdlusi pole siiani toetatud. Vastupidi, aastaid on saatkonnad pakkunud tuge ja teadmisi vastavalt võimalustele. Nii suursaadikud kui ka majandusametnikud on ennast alati kohalike majandusolude, sündmuste ning kultuuriga kursis hoidnud. Paljud ettevõtjad on osanud ka neid teadmisi ja võimalusi kasutada ning õnneks nende arv aina kasvab. Pidevalt paranev koostöö erinevate organisatsioonidega nii siseriiklikult (ministeeriumid ja ettevõtlusorganisatsioonid) kui ka rahvusvahelisel tasandil, loob aina paremaid võimalusi äritegevuseks piiri taga. Üheks koostöö heaks näiteks ongi Välisministeerium ja Kaubanduskoda. Seda fakti kinnitasid ürituse avasõnades nii

Aeg toetada majandustegevust välisriikides

Mait Palts (Kaubanduskoja peadirektori kohusetäitja) kui ka Marina Kaljurand (Välisministeeriumi välismajanduspoliitika ja arengukoostöö asekancler). Läbi erinevate tegevuste (ettevõtjate välismissioonid, sihtturseminarid, „Hommikukohv suursaadikuga“ jne) on Koda koostöös Välisministeeriumiga olnud sillaks ettevõtjate ja diplomaatide vahel, toetades rahvusvahelistumist. Sellest koostööst oli inspireeritud ka diskussioon ettevõtjate ja diplomaatide vahel.

Diskussiooni juhtis Siim Raie, kes on aastaid olnud kursis nii ettevõtjate kui ka diplomaatide tegemistega erinevates riikides. Ettevõtjaid

Ettevõtjad ootavad diplomaatidelt eelkõige toetavat tegutsemist Eesti maine kujundamisel ning sihtriigi info hankimisel.

esindasid diskussioonis Sirje Potisepp (Eesti Toiduainetööstuse Liit), Sandor Liive (Eesti Energia), Tiit Vapper (Reaalsüsteemid) ja David O'Brock (Silmet) ning diplomaate Aivo Orav (Eesti suursaadik

Türgis) ja Mati Vaarmann (Eesti suursaadik Lätis).

Arutelu käigus selgus, et äriajamisel välisriikides on mitmeid olulisi nüansse (ärikultuur, selle sarnasused ja erinevused, seadusandlus, tarbijate harjumused), mille teadmine on edukuse võtmeküsimus. Kõige efektiivsem on neid teadmisi jagada koostöös, nii paraneb mõlema osapoolte teadlikkus.

Tuleviku ootuste osas leiti, et ettevõtjad ootavad diplomaatidelt eelkõige toetavat tegutsemist Eesti maine kujundamisel ning sihtriigi info hankimisel. Samuti saab riigi esindaja abistada ametlike instantsidega (teatud riikides ka ettevõtjatega) suhtlemisel, andes pöördumisele rohkem kaalu ja tõsiselt võetavust. Äriinimesed on aga ise tihti suuremad diplomaadid ja mainekujundajad kui saatkonna töötajad, seega on oluline oma tegevus alati põhjalikult läbi mõelda, kasutades selleks riigi välisesindajate taustajõudu.

Eesmärk on ju nii riigil, kui ettevõtjatel ühine – et majandus ja Eesti elu edeneks. Koostöös jõuame selleni kiiremini ja efektiivsemalt. Tsiteerides riigipead: „Teeme koos Eesti suuremaks!“ ■

Tiia Randma
Haridusnõunik

Kas olla ettevõtlik või seaduskuulekas?

Mitmed uuringud (PISA 2006 ja 2009 jt) näitavad Eesti õpilaste head teadmiste taset, aga samas ka tagasihoidlikku loovust, ettevõtlikkust, probleemilahendamisoskust ja teiste sotsiaalsete kompetentside suurt arenguruumi. Samas just neid oskusi/hoiakuid vajab iga elluastuja tänases maailmas ja nende puudumist heidavad ette ka tänased tööandjad.

Kutseõppurite ettevõtlikkuse toetamist peaksid tugevasti toetama viimaste aastate tõhusad investeeringud koolide õppebaasidesse. Hädavajalike sotsiaalsete kompetentside ja õigete töövõtete ja -harjumuste kujunemiseks on tähtis, et kvaliteedinõuded ka praktilise töö käigus valmivale õpiobjektile oleksid „päris“, st analoogsed turul kehtivatele. Müügikõlblikkuse seadmine praktilise töö eesmärgiks kujundab lisaks teooria kinnistamisele ka õpilase isiklikku vastutust tehtava osas ning annab tööprotsessile suurema väärtuse ja tähenduse. Praktilise töö suur osakaal õppeprotsessis tähendab seda, et õppeasutuses tekib paratamatult majandustegevus – õppeprotsessis valminud tooteid/teenuseid oleks mõistlik realiseerida turul. Saadud tulu reinvesteeriaks mõistagi taas õppeprotsessi, mida võib muuhulgas käsitleda ka kui kompensatsiooni kvaliteetse õppe tagamiseks ebapiisava riigipoolse rahastuse olukorras.

Paradoks seisneb selles, et kutseõppeasutustel endil on majandustegevuse mõistes keeruline seaduskuulekalt ettevõtlik olla, sest kutseõppeasutus ei ole juriidiline isik. Kutseõppeasutusel puudub ligipääs majandustegevuse registrile sarnaselt ettevõtjaga, sest kool pole juriidiline isik ega äriregistris registreeritud ettevõtja.

diline isik ega äriregistris registreeritud ettevõtja, mida eeldaks registreeringu sooritamise. Samas on enamik õpetatavatest erialadest majandustegevuse registri mõistes erinõuetega tegevusalad, millel tegevust reguleeritakse erinevate seadustega ning millega kaasneb

Paradoks seisneb selles, et kutseõppeasutustel endil on majandustegevuse mõistes keeruline seaduskuulekalt ettevõtlik olla, sest kutseõppeasutus ei ole juriidiline isik. Puudub ligipääs majandustegevuse registrile sarnaselt ettevõtjaga, sest kool pole juriidiline isik ega äriregistris registreeritud ettevõtja.

registreeringu- (teavitamise) või loa kohustus. Juriidilise isiku staatust mitteomaval riigiasutusel ei ole võimalik enda nimel majandustegevusega seotud kohustuslike toiminguid sooritada. Riigiasutustele (kut-

seõppeasutus) erisuste sissekirjutamine kõikidesse majandustegevusega seotud õigusaktidesse ei ole senini olnud tulemuslik. Ka ei ole see Kaubanduskoja hinnangul otsustarbekas.

Ometi on 2011. aasta riigieelarvesse kavandatud ligi 20% kutsehariduse kogutuludest laekuma kutseõppeasutuste majandustegevusest. Seni on omatulu teenimiseks erinevaid lahendusi leidnud 30st riigikoolist 10. Seega laias laastus võib öelda, et arvestatav majandustegevus on täna vaid kolmandikus kutseõppeasutustes. Üheks põhjuseks, miks paljud koolid ei rakenda õppebaase majandustegevuse mõistes, on kooli juriidiline staatus.

Kutseõppeasutusele juriidilise isiku staatuse andmine suurendaks ja muudaks selgemaks kooli enda vastutust nii riigivara valitsemisel kui ka majandustegevuse korraldamisel, looks eeldused ettevõtlikust soosiva keskkonna loomiseks kooli õppebaasides ning motiveeriks koole otsima ise võimalusi ebapiisava riigieelarvelise baasrahastuse kompenseerimiseks. Eelnevat seisukohta esindades on Kaubanduskoda algatanud arutelud erinevate asjassepuutuvate institutsioonidega olukorrale lahenduse leidmiseks. ■

J. Margus Klaar
Brand Manual

Markko Karu
Brand Manual

Kaebuste ja ettepanekute raamat

Septembri lõpus toimub Tallinnas teenusedisaini konverents. Äratundmine, et teenuseid annab kujundada samade tööriistadega, mida siiani esemete või visuaalse kommunikatsiooni loomisel kasutati, on üsna hiljutine. Seetõttu ei pea keegi end rumalana tundma, kui „teenusedisain“ sõnana veel tundmatu on.

Kuidas erineb teenuse loomine toote loomisest? Kui me räägime tootest, siis igaüks suudab enda peal loodud eseme headust või toimivust testida. Tegid tooli, istud sellele peale ja veendud selle headuses. Teenuste puhul on olukord teine – sina ise pole piisav mõõdupuu teenuse hindamisel, sest teenus tekib iga teenuse tarbija jaoks eraldi ning saab olla oma siult erinev. Nii ei saa teenuse pakkuja iseenda peal testida teenuse toimivust, samamoodi kui kirjaoskaja ei suuda endale ette kujutada kirjaoskamatu käitumist.

Kas oled kunagi sattunud võõras linnas viitade järgi orienteerudes olukorda, kus oled liikunud viimati nähtud suunaviidast nii kaugele, et hakkad kahtlema, kas sa pole mitte vahepeal ära eksinud? Paljud inimesed otsustavad sellises olukorras tagasi minna või abi otsida. Tihti

selgub, et järgmine viit oli kohe nurga taga, ekslejat see viit aga ei aidanud. Miks selline olukord tekkis? Lihtsalt. Viida paigutaja oli kohalik inimene, tema teadis õiget teed ning paigutas viida sinna, kuhu seda oli mugav paigutada. Võõras, kel taustsüsteem puudub, lähtub ainult sellest, mida ta näeb. Oled sa mõelnud, kuidas orienteerub kasutaja sinu ettevõtte teenuses?

Erakorralise meditsiini osakond ehk traumapunkt on samuti koht, kus teenus on üles ehitatud teenusepakkuja vaatepunktist. Inimesed leiavad sealt abi oma murele – lõpuks arst ikka tuleb ja teeb, mis tema võimuses. Aga kuni selle hetkeni on inimesed ebamugavas olukorras. Koridor on täis veriseid ja nutvaid patsiente, kitlites inimesed kõnnivad kiirel sammul vaikides mööda. Puuduvad selged juhised kellega rääkida, mis järjekorras ini-

mesi aidatakse ning kui kaua peab ootama enne, kui tohtri jutule pääseb. Kui arst on väsinud või ongi lihtsalt halb arst, ei seletata ka visiidi lõpuks inimkeeli, mis juhtus ning mida edasi teha. Eriti jöhker on see, kui haige juhtub olema väike laps, keda doktor sunnib wait või paigal olema, sest see segab tema ravi- mist. Kumba siis lõpuks ravitakse, haigust või inimest?

Kiiduväärt algatus on Eesti riigi soov üha uusi avalikke teenuseid pakkuda interneti vahendusel, mis peaks tõstma nende teenuste kasutusmugavust ja vähendama kulu. Samas toimib iga riigi üksus täna kui iseisev riik omaenda näo ja toimumisloogikaga. Selle asemel, et riigi köögipool oleks teada ainult köögi personalile, peab kodanik kelneri asemel suhtlema Juurikaministrieri ja Kartuliametiga. Piltlikult on see sama olukord, mis valitseks

autotööstuses juhul, kui iga tootja otsustaks omaenda rooli, gaasi/ piduri, käigukangi lahenduse kasuks. Vahest vasakul. Vahest paremal. Vahest hoopis pult rooli asemel? Suur enamus riigiasutuste antud tegevusjuhiseid ehitatakse üles seaduste tekstidest, milles orienteeruvad vaid needsamad inimesed, kes neid seadusi loovad. Mina kui tarbija peaks omama õigust keelduda teenusest, mille sisust ma aru ei saa!

Teenusedisaini problemaatika on laiaulatuslik ning seotud peamiselt kasutaja vaatenurga esitamisega teenuse loomisel ja pakkumisel. „Kaebuste ja ettepanekute raamatust“ on saanud tööriist, mis võimaldab kasutajatel paremini sõnastada oma probleeme teenuste kasutamisel ja ettevõtetele ja asutustele luua teenuseid, mis ei põhine tõdemusel, et „on, nagu on“ või „nii on alati tehtud“. ■

Services of Tomorrow. What's next?

23. septembril Tallinnas peetav Eesti esimene teenusedisaini konverents „Services of Tomorrow. What's next?“ („Homsed teenused. Mis edasi?“) uurib, kuidas teha nii, et klient oleks sinu teenust tarbides õnnelik, rahulolev ning ei peaks pettumata? Heast teenusest võidaksid nii klient kui teenusepakkuja – õnnelik klient tuleb tagasi ja soovib sinu teenust ka teistele.

Konverentsile on oodatud kõik teenuste arendamisega seotud inimesed: nii ettevõtete juhid, turundus- ja kommunikatsioonijuhid, toote- ja teenusearendajad kui disainerid nii era- kui ka avalikust sektorist. Parim teenus saabki sündida vaid erinevate inimeste koostöös. Konverentsi koduleheküljelt www.servicedesignconference.ee leiab kava ning registreerimistingimused.

Piret Potisepp
Innovatsioonikeskusest
InnoEurope

Tähtsündmus uuendus- meelsetele disainihuvilistele

16.-25. septembrini on Tallinn uuendusmeelsete disainihuviliste päralt – toimub Euroopa kultuuripealinn Tallinn 2011 programmi kuuluv Euroopa Innovatsioonifestival „IF...” ja „Disainiöö”. Innovatsioonifestivali elluviimisel osaleb kahe aasta jooksul kokku kuus linna – Barcelona, Milano, Kortrijk, Lissabon, Vilnius ja Tallinn. Fookuses on innovatsioon ja inimkeskne disain, sotsiaalne kaasatus, mobiilsus, säästlikkus ning tehnoloogia mõju igapäevaelule. Keskpunktis on inimene ja tema vajadused.

6. disainifestivali programm on Euroopa kultuuripealinnale kohaselt mahukas. Programmi, kus on enam kui 45 üritust, mahub mitmeid konverentse-töötubasid, näituseid ja muud põnevat. Festivali süda asub Rotermanni kvartalis, kuid kaasatud on kõik suuremad muuseumid ja galeriid üle linna. Mitmed põnevad üritused leiavad aset linna galeriides ja disainipoodides.

Koostöös Innovatsioonikeskus Inno Europe'iga toimub konverents „Innovatsioon ja intelligentsus”, mis keskendub innovatsioonile haridu-

ses. Koostöös Tallinna ja Lahti Ülikoolidega toimub 23. septembril teenusedisaini konverents „Services of Tomorrow. What's Next?”. „Suurt inimhulka puudutavate teenuste disainimisel on oluline, et need oleksid ka äriiselt kasulikud. Seega on äriisest või organisatsioonilisest vaatenurgast lähtudes küsimuseks, kuidas osutada kliendile paremat kogemust ning kasvatada samaaegselt ettevõtte käivet või tootlikkust,” võtab lühidalt kokku teenuste loomisel tekkivad dilemmad üks teenusedisaini konverentsi esinejatest J. Margus Klaar.

Tarbekunsti- ja Disainimuseumis avatakse 16. septembril näitus „Uutmoodi”, kus külastaja saab esmakordselt tutvuda innovatsiooninäidete Eesti disainist 20. ja 21. sajandil. Rotermanni kvartalis demonstreeritakse „Cities For All – Tallinn For All” projekti lõpptulemusi. Tegemist on projektiga, mille käigus töötati välja kõikidele kodanikele ligipääsu tagavad linnaruumi lahendusi. Tallinna Linnavalitsus on öelnud, et need lahendused viiakse ka realselt ellu. Arhitektuurimuseumis on uudistamiseks aga ühe säravama eesti disaineri Tarmo Luisu valgustinäitus

Lisainfot festivalide kohta ja programm: www.disainioo.ee ja www.innovationfestival.ee.

„Mäng Tulega“. Samas kohas seatakse üles ka ulatuslik Prantsuse disaininäitus „Saint-Etienne design – creative city for all by Cité du Design“, mis keskendub urbanistlikele projektidele. Saint-Etienne on suurepärase näide linnast, mis on disaini abil end teistest eristanud ning seeläbi oma isikupära välja toonud. Seeläbi on võitnud aga nii linnakodanikud kui ärisektor.

Festivalile paneb väarika punkti Euroopa Disainijuhtimise Auhindade pidulik gala. Disainimaailma „oskareid“ antakse Euroopa ettevõtetele, kes rakendavad edukalt disaini konkurentsieelise saavutamiseks. Nominentide seas on ka kaks Eesti firmat, kellele kodupublik kaasa saab elada. Enne galat toimub KUMUS „Design Management Europe“ auhinna nominentide näitus, kus huvilistel on võimalus edumeelsete ettevõtete lähemalt tutvuda ja näha, et disaini abil saavad linnad end teistest eristada ning seeläbi oma isikupära välja tuua.

Festivali keskuses Rotermannis asub „IF...Corner“, kus saab tutvuda teiste „IF...“ festivalidega ning kuue linna vahel toimunud parima innovatsiooni ideekonkursi „IF...Lab“ tulemustega.

Paljud üritused toimuvad aga linnaruumis – Austria disain Viru bussiterminalis, Poola kunstnike videoinstallatsioonid, Valgusmaania Guerilla-aktsioon, toidudisaini näited ning eri-nevad näitused vanalinna galeriides ja meistrite kodades. Vabaduse väljakule püstitatakse Gulliver Map, kus hiigelsuurele Tallinna kaardile saavad linnakodanikud märkida oma meeliskohti ja takistusi. Projekti tulemused aitavad loodetavasti märgata ka erivajadustega inimeste muresid. Tulemused antakse analüüsiks ja otsuste tegemiseks linnale ning eksponeeritakse näitustel Tallinnas, Helsingis ja St Etienne. ■

Taivo Paju
Juhtimisajakirja Director
peatoimetaja

Ja kui mees juhib riiki kui autobaasi...

Kui Tiit Vähi peaminister oli, siis öeldi tema kohta ikka, et näe, juhib riiki kui autobaasi. Raske öelda, mida sellega täpselt mõeldi, aga pisut halvustav maik oli asjal juures. Ilmselt ka seetõttu, et varem Valga autobaasi juhtinud peaministri kõnepruuk jättis aeg-ajalt veidi ülbe mulje.

Aga kui mõelda, siis kas pole autobaasi ja riigi juhtimises rohkem sarnastust, kui kombeks tunnustada. Ettevõttega on asjad väga selged. Teate ju seda lugu NASA koristajast, kes ütles uhkelt, et aitab inimest Kuule saata. Vastab tööle, et firmad, kus nii juht kui meeskond teab, kuhu tahetakse välja jõuda, jõuavadki sinna välja, sageli isegi kaugemale.

Eesti ettevõtlus on juba 20aastane, peaaegu inimpõlve vanune! Aga kui palju on Eestis firmasid, mis tähendavad meile sama palju kui Samsung korealastele või IKEA rootslastele? Vale oleks öelda, et inspireerivad näiteid üldse pole – meil on Tallink ja EMT, A. Le Coq ja Hansabuss, Regio ja Webmedia ja veel mõned, aga see on ka kõik.

Nagu näitas kevadine EASI juhtide uuring, on enamike Eesti firmade saatus juhi pähe kinni jäänud: kui helikopterivaadet pole, jääbki firma igaveseks maadliki kiratsema.

Aga riigiga on ju samad lood kui firmaga! Kui eesmärki pole, on kiratsemine garanteeritud. Eesti on juba mõnda aega nagu see ujuv saar, mis tükk aega Peipsil sihitult ringi

ujus ega teadnud, kas jääda Eesti või Vene poolele.

Mis siis on Eesti eesmärk? Kas venelased ära lõimida? Või tagada, et iga maakool annaks sama hea hariduse kui Tallinna tippkoolid? Või luua sama hooliv riik nagu soomlastel? Või toetada põllumajandust?

Eesmärk jõuda viie Euroopa rikkama riigi hulka polnud kokkuvõttes üldse halb, see oli vähemalt midagi konkreetset, mida sai takka kiita või materdada. Materdati vist palju, nüüd peaminister isegi ei iitsata sellest.

Aga just tänu selgetele eesmärkidele oleme 20 vabaduseaastaga tõesti kõvasti edasi läinud. Lennart Meri innustas Euroopasse minema, Mart Laar NATOsse ja Eurollitu. Nüüd võime öelda – tehtud! Võrreldes nonde aegadelega on meil Eestis kõvasti rohkem raha, aga kuhu ikkagi seda kulutada?

Just siin tuleb meie presidendi jaoks jube tähtis ülesanne: teha selgeks, kuhu me tahame minna, ja siis meid selles suunas tagant tõugata. Ja et ka tulemust oleks, tuleb seda teha sama kindlalt, nagu tegi Vähi omal ajal autobaasis ja hiljem Silmetis. ■

Kätlin Viksne
Tallinna Ettevõtlusamet

Ole ettevõtlik ja osale Tallinna ettevõtluspäeval!

6. oktoobril leiab aset juba kaheksas Tallinna ettevõtluspäev. Tallinna Ettevõtlusamet korraldab ettevõtluspäeva eesmärgiga tunnustada ning väärtustada ettevõtjaid ja ettevõtlikku elustiili, samuti julgustada linlasi tegelema ettevõtlusega. Üritusele on oodatud nii tegutsevad kui ka potentsiaalsed ettevõtjad, tudengid, õpilased ja kõik teised, kes on teemast huvitatud.

Ettevõtluspäeva korraldamine on rahvusvaheline suurlinnade traditsioon, mida hakati tähistama suuremates Euroopa linnades juba 2003. aastal, mil ettevõtluspäevad toimusid Eurocities projekti raames Barcelonas, Stockholmis, Brüsselis, Helsingis, Berliinis ja Liverpoolis. Alates aastast 2004 toimub ettevõtluspäev ka Tallinnas ning mõned aastad hiljem liitusid Tallinnaga teised suuremad Eesti linnad, kus korraldatakse üritust ettevõtlusnädala nime all.

Ettevõtluspäeva korraldamine on rahvusvaheline suurlinnade traditsioon, mida hakati tähistama suuremates Euroopa linnades juba 2003. aastal, mil ettevõtluspäevad toimusid Eurocities projekti raames Barcelonas, Stockholmis, Brüsselis, Helsingis, Berliinis ja Liverpoolis.

2011. aasta ettevõtluspäeva läbiv teema on ettevõtluskultuur, mida iseloomustavad sellised märksõnad nagu ärietika, vastutus, koostöö,

usaldus ja jätkusuutlikkus. Ürituse programm on väga mitmekesine. Viru Konverentsikeskuses toimub päeva jooksul kokku pea 30 erinevat sündmust, mille hulgas on nii huvitavaid seminare, töötube kui ka esitlusi. Päev algab põneva hommikuforumiga, kus Märt Treieri osava suunamise all arutletakse teemal „Ettevõtluskultuur või -kultuuritus“. Diskussiooni eesmärk on jõuda läbi kolme ettevõtliku inimese (Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor Ettevõtluse Instituudi direktor Andres Arrak, ETK juhatuse esimees Kati Kusmin ning Powerhouse OÜ juhataja ja konsultant Janek Mägi) vahelise arutelu selgusele, mis on ettevõtluskultuur ja kus see algab, millisel tasemel on ettevõtluskultuur Eestis ning kuidas me selle arengule kaasa saaksime aidata. Samas on võimalik osaleda INNOREG projekti seminaril „Kas oleme kosmosetehnoloogiks valmis?“, kus arutletakse Eesti ettevõtete valmisoleku ja võimekuse üle liikuda kõrgtehnoloogilisemate ja suuremate lisandväärtusega toodete tootmise suunas. Osaleda võib ka töötoas „Äriideest kasumini – kuidas veenduda, et tootega on võimalik kasumit teenida“, kus alustav või tegutsev väikeettevõtja saab oma äriideed analüüsida ning leida enda jaoks kasumlikum ärimudel, lisaks jagatakse ka näpunäiteid äriplaani finantsosa koostamiseks

ning tutvustatakse veebipõhist ja ettevõtluskonsultandiga koostööle orienteeritud tarkvara iPlanner.NET. Päeva lõpus leiab aset traditsiooniline edulugude seminar, mis sel korral kannab nime „Lotte reis ärimaale“. Seminaril vaadeldakse kooperatüüdruk Lotte lugu kui head näidet ning õppetundi sellest, kuidas loome- ja äriinimesed saavad edukalt koos töötada. Vestlusringis osalevad nii Lotte loojad Janno Põldma ja Heiki Ernits kui ka Lotte kaubamarki kasutanud firmade Premia Foods AS, Balti Veski AS ja EMT esindajad. Vestlust juhib Aavo Kokk. Need on ainult mõned näited suurepärasest ettevõtluspäeva üritustest, mis toimuvad terve nädala vältel üle kogu Tallinna. Kogu programmiga saab täpsemalt tutvuda ning üritustele registreeruda Tallinna ettevõtluspäeva kodulehel <http://ettevotluspaev.tallinn.ee/programm>.

Ettevõtluspäevale eelneb noorte ettevõtluspäev, mis on suunatud peamiselt noorte ettevõtlusteadlikkuse tõstmisele. Noorte ettevõtluspäeval toimub Viru Konverentsikeskuses rahvusvaheline konverents „Noor ettevõtja“, mida korraldab MTÜ Õpilasest Ettevõtjaks.

Ettevõtluspäeva raames on kavas ka erinevate Tallinna ettevõtete külastused, mis jagunevad seekord

terve nädala peale. Ettevõtlilikud inimesed saavad külastada näiteks Lipuvabriku töökoda või minna Premia Tallinna Külmhoonesse jäätisevalmistamise tehnoloogiaga tutvuma või hoopis Stagecraft OÜ ettevõttesse uudistama, kuidas valmivad erinevad lavatehnilised lahendused, lavakostüümid ning dekoratsioonid. Ettevõtete külastamiseks on vajalik eelnev registreerumine.

Tallinna ettevõtluspäev 2011 lõpeb piduliku ettevõtlusööga, mille käigus antakse välja selleaastased Tallinna ettevõtlusauhinnad. Tallinna linn on traditsiooniliselt sügiseti toimuva ettevõtluspäeva raames tunnustanud kohalikke ettevõtjaid ja ettevõtluse edendajaid. Konkursi eesmärk on aidata kaasa ettevõtluse arengule ning tutvustada laiemale üldsusele tegusaid inimesi ja organisatsioone. Käesoleval aastal on konkursil kokku kuus põhikategooriat ja eriauhinnad, mis antakse välja koostöös kõrgkoolidega kategoorias „Rakenduslik teadustöö 2011“. Konkursi „Arendusprojekt 2011“ eesmärk on tunnustada ettevõtteid, kelle teostatud kinnisvaraarendusprojektid aitavad kaasa kaasaegse, ettevõtlust soosiva linnaruumi kujundamisele ning atraktiivse elukeskkonna loomisele. Konkursi „Koostööprojekt 2011“ korraldatakse eesmärgiga tunnustada pro-

jekte, mis on läbi viidud sarnast majandushuvi jagavate ettevõtete, teadus- ja arendusasutuste ja/või kolmanda sektori organisatsioonide vahelises koostöös ning millel on potentsiaal saavutada majanduslik edu uuendusliku toote, teenuse või ärimudeli rakendamise kaudu. Konkursi „Särav startija 2011“ eesmärk on tunnustada Tallinna alustavaid ettevõtjaid, nende ettevõtlikkust, innovaatilisust ning ärilist mõtlemist. Konkursi „Turismitegu 2011“ eesmärk on tunnustada eraisikuid, ettevõtteid või organisatsioone, kelle algatatud ja läbi viidud projekt(id) pakub/pakuvad oma mitmekesiste sündmuste ja ettevõtmistega lisaväärtust Tallinnale kui turismisihthale. Konkursi „Töökohtade looja 2011“ korraldatakse eesmärgiga tunnustada pealinna ettevõtteid, mis on laiendanud oma tegevust, loonud uusi töökohti ja aidanud seeläbi kaasa tööhõive kasvule Tallinnas. Konkursi „Vastutustundlik ettevõtte 2011“ eesmärk on tunnustada pealinna silmapaistvamaid vastutundlikke ettevõtjaid, nende sotsiaalset ja keskkonnaga seotud innovaatilisust ja ettevõtlikkust. Konkursil osalemiseks tuleb täita ankeet internetis või paberil. Üks ettevõtte võib kandideerida ka erinevates kategooriates. Täidetud ankeete saab saata 9. septembrini (k.a) veebiaadressil konkurs@tallinnlv.ee või tuua ettevõtja infopunkti (Vabaduse väljak 7, infosaal). Konkursitingimused leiab Tallinna ettevõtluspäeva kodulehelt ettevotluspaev.tallinn.ee/konkursid.

Meie ühiskonnas on miskipärast kujunenud välja arusaam, et ettevõtlikkus tähendab äri ja ettevõtlikud inimesed on ärimehed. Tegelikult võib ettevõtlik olla igas valdkonnas, alati ei pea sellega kaasnema suur ja pungil rahakott, kuigi see on tore boonus. Miks mitte olla ettevõtlik kasvõi kodus? Alustada pole kunagi hilja, sest hakkajaid inimesi on ühiskonnale väga vaja. Ole ettevõtlik ja osale Tallinna ettevõtluspäeval! ■

Eva Maran
Teenuste osakonna
projektijuht

Europa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

TALENDID KOJU
WWW.TALENDIDKOJU.EE

Selleks, et mõlema sihtgrupi kokkuviimist lihtsustada, avasime tööandjatele võimaluse sirvida talentide baasi, mis loob võimaluse pikemaajalisemaks planeerimiseks.

Talendid Koju portaalis saab nüüd ise talentide profiile vaadata

Augusti lõpus toiminud Kaubanduskoja Ärihooaja 2011/2012 avamisel tutvustasime portaali www.talendidkoju.ee uut funktsionaalsust, mille abil registreeritud tööandja saab sirvida talentide profiile.

Olles nüüdseks pea aasta tegutsenud ning kasutajate tagasisidet kogunud, värskendasime portaali ning löime muuhulgas ka uue võimaluse, kuidas keskkonna vahendusel viia kokku välismaa kogemusega inimesed ja Eesti tööandjad.

Nimelt ei ole portaali töökuulutuse riputamine enam ainuke viis sinna koondunud talentideni jõudmiseks: nüüd on võimalik ise vastavalt oma kriteeriumitele otsida endale sobivat inimest. Otsingute teostamine on lihtne ja loogiline – sisestad soovitud kriteeriumid (haridus, keelteoskus jms) ning sulle kuvatakse neile vastavad inimesed.

Töökuulutuse ülesriputamise hetkel pole tööandjal enamasti kuigi palju aega ning otsitavat inimest läheb tarvis niipea kui võimalik. Pikemaajaliselt välismaal viibijal on otsuse tegemine tagasitulekuks aga pikaajaline protsess.

Selleks, et mõlema sihtgrupi kokkuviimist lihtsustada, avasime tööandjatele võimaluse sirvida talentide baasi, mis loob võimaluse pikemaajalisemaks planeerimiseks.

Hea tööandja, sinu jaoks on avatud andmebaas ligi 500 rahvusvahelise kogemusega inimesega, kust võid leida endale säravaima töötaja – kasuta seda võimalust!

Isegi kui sul pole kohe pakkuda vaba töökohta, tasub uudistama tulla, sest registreerunute seast leiab tõeliselt muljetavaldavate CVdega inimesi. ■

Seminar

Töötajate ülepiiri liikumise ja välismaal töötamisega seotud maksuaspektid ja kohtulahendid

15. septembril
Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab neljapäeval, 15. septembril kell 10.00-16.00 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) ettevõtete juhtidele, finantstöötajatele ja raamatupidajatele seminari „Töötajate ülepiiri liikumise ja välismaal töötamisega seotud maksuaspektid ja kohtulahendid“. Seminari lektoriks on maksukonsultant ja vannutatud audiitor Tõnis Jakob.

Eesti ettevõtete ja inimeste töötamine välismaal on viimastel aastatel olnud jätkuvas kasvutrendis. Välismaal töötades või välispartneriga töövõtuses olles on üheks keerukamaks ja enim probleeme tekitavaks valdkonnaks maksuküsimused. Kuidas tasuda tulu- ja sotsiaalmaksu, erisoodustused ja tööjõu rentimine on vaid osa tööandjatele ja töövõtjatele muret ja küsimusi tekitavatest teemadest.

Seminaril selgitatakse ja räägitakse lahti olulisemad välismaal töötamisega kaasnevad aktuaalsed maksuteemad. Lisaks tuuakse palju praktilisi näiteid ja kohtupraktikat.

Osavõtutasu Kaubanduskoja liikmetele 60 eurot, mitteliikmetele 120 eurot, lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad teabematerjalid, lõuna ja kohvipaus.

Lisainfo ja registreerimine:
KATI KRASS
Tel: 443 0989
E-post: kati@koda.ee

Finantskoolitus firma võtmeisikutele • II

20. septembril, 29. septembril ja 11. oktoobril kell 11.00-16.15
Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)

Jätkame finantskoolituste tsükli isikutele, kellel puudub finantsalane eriharidus. Koolitaja kasutab praktikas korduvalt järeleproovitud meetodikat, mis muudab finantsküsimused huvitavaks ja mõistetavaks. Seekord keskendume kuluarvestuse, eelarvestamise ja rahastamisega seotud küsimustele. Koolituse sihtgrupina on eelkõige silmas peetud firmade juhatuste ja nõukogude liikmeid ning omanikke. Koolitusel osalemine aitab iseseisvalt analüüsida firma finantstulemusi ja vastu võtta finantsjuhtimise otsuseid, samuti võimaldab see firma võtmeisikutel lihtsamini leida ühist keelt omavahelises suhtlemises ning suhetes finantsasutuste ja audiitoriga. Koolituse viib läbi Margus Tiniits, Eesti Raamatupidajate Kogu juhatuse liige ja vandeaudiitor.

Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

Kuluarvestus (20. septembril)

- Finants- ja juhtimisarvestuse erinevused ja sarnasused.
- Toot- ja perioodikulud – tulud-kulud raamatupidamises.
- Finantsarvestuse (raamatupidamise) piiratus ja sobimatus paljude juhtimisotsuste vastuvõtmiseks.
- Asjasse puutuvad ja mittepuutuvad kulud.
- Juhtimiseks vajalik kuluarvestus.
- Püsi- ja muutuvkulud. Kasumiläve analüüs ühe ja mitme toote korral.
- Kulude juhtimine piiratud ressursside korral (piirangute teooria, Throughput Accounting, lineaarne planeerimine ja Excell Solver)
- Otsesed ja kaudsed kulud.
- Kulude jaotamine toodetele ja teenustele (otse- ja kaudkulud).
- Kululiigid, -kandjad ja -kohad. Tegevuspõhine kuluarvestus (ABC süsteem).
- Hinnakujundus lähtuvalt kuludest ja turust.

Eelarvestamine (29. septembril)

- Eelarvete süsteem – tegevus-, investeeringute- ja rahavoo eelarved.
- Eelarvestamise perioodid. Tuleviku prognoosimise meetodid.
- Investeeringute lühi- ja pikaajaline eelarvestamine (analüüs).
- Raha ajaväärtuse kontseptsioon.
- Rahavoogude aruanded – otsene ja kaudne meetod.

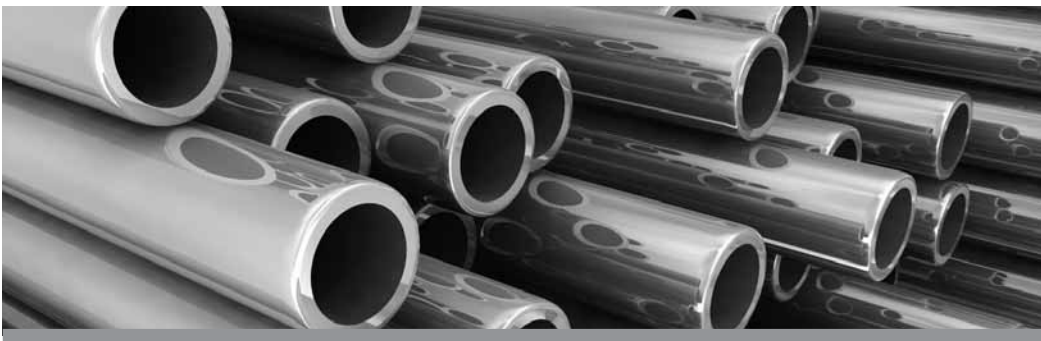
- Erinevad lähenemisviisid eelarvestamise protsessile (*0-based, Bottom-Up ja Top-Down*, paindlikud eelarved, vastutuskeskused, arvestuslikud sisehinnad, variatsiooni analüüs jne).
- Rahavoogude eelarvestamine – rahavoo plaan.
- Täissüsteemne pilt finantsarvestusest.
- *Pro-forma* aruanded ja asjaolud, mis tavalise rahavooplaani koostamisel võivad kahe silma vahele jääda.
- Kõikehõlmav eelarve (ja/või operatiivne aruanne) ühel lehel.

Rahastamine: laenu ja omakapital (11. oktoobril)

- Kapitali mõiste ja koosseis.
- Võörkapital ja rahastamistingud (laenu, liisingud, faktooringud jmt).
- Laenuarvutused (põhiosa, intressid, laenumaksed, intressimäärad jmt).
- Kas laenuvõtmine on kasulik või kahjulik?
- Kuidas laenukontorid intressiarvestustega vassivad?
- Excell ja finantskalkulaatori kasutamine investeeringute ja laenu arvestamisel.
- Kapitali (keskmise) hind (WACC, CAPM).
- Kapitali hinna rakendused (EVA, ROCE) ning seosed finantsanalüüsi ja ettevõtte väärtuse hindamisega.
- Omakapitali ja aktsiate suhtarvud.
- Ülevaade ettevõtte väärtuse hindamise meetoditest (lähtuvalt netovarast ja firmaväärtusest, oodatavatest kasumitest, diskonteeritud rahavoogudest jne, kiirhinnangud ja rusikareeglid).
- „Loominguline raamatupidamine“ ja pettused finantsarvestuses.

Kolmapäevase koolitustsükli osalemistasu on Kaubanduskoja liikmetele 210 eurot/3285,80 krooni ja mitteliikmetele 420 eurot/6571,60 krooni, hinnale lisandub käibemaks. Kui ühest firmast on mitu osalejat, siis rakendatakse hinnasoodustust -5%. Hind sisaldab jaotusmaterjale, lõunaid ja kohvipausu.

Kontaktkohtumiste üritus metallitööstuse ettevõtetele messi EMO 2011 raames

19.-24. septembril Hannoveris

19.-24. septembrini toimub Hannoveris metallitööstusmaailma üks olulisemaid messe EMO 2011. Rahvusvaheliseks kohtumiskohaks kujunenud messil on esindatud kõik metallitööstusele vajalik (löike- ja stantsimisemasinate tööriistad, tootmissüsteemid, täppisinstrumendid, arvutitehnoloogiad, tööstuselektronika jpm). Paralleelselt messiga pakutakse külastajatest spetsialistidele lisaks messistendide väljapanekutega tutvumisele võimalust kohtuda ka erinevate oma ala kolleegidega eelnevalt kokkulepitud kohtumistekava alusel.

Kontaktkohtumiste üritus b2fair matchmaking pakub nii messi külastajatele kui ka väljapanijatele võimalust:

- uute klientide ja koostööpartnerite leidmiseks;
- oma asutuste/organisatsiooni/ettevõtte tutvustamiseks ürituse interneti-kataloogis;
- valida registreerunud osalejate seast välja ettevõtted ja nendega juba enne messi kohtumine kokku leppida

Kuidas süsteem toimib:

- Iga osaleda soovija täidab ära osaleja ankeedi ürituse kodulehel www.b2fair.com/emo2011;
- Kõigi registreerunute profiilid koos tegevusala kirjelduse ja koostöösoovidega on nähtavad internetis;
- Registreerunud osalejad valivad teiste registreerunud osalejate hulgast välja ettevõtted/organisatsioonid, kellega nad sooviksid messi toimumise ajal kohtuda ning annavad oma soovist korraldajatele interneti teel teada;
- Korraldajad koostavad soovide alusel kohtumiste programmid (mis kuupäeval, kellaajal, kus ja kellega kohtumised toimuvad), mis saadetakse osalejatele e-kirjaga juba enne messi (messi ajal on võimalik kohtumisi lisada);
- Messikeskuses paralleelselt messiga toimuvad individuaalsed kontaktkohtumised selleks kindlaksmääratud kohas eelnevalt kokkulepitud kava kohaselt.

Osalemistasu messil standiga osalejatele ei ole, messikülastajatele maksab kontaktkohtumiste üritusel osalemine 250 eurot. Osalemispakett sisaldab:

- ettevõtte/organisatsiooni tutvustuse avaldamist ürituse koduleheküljel ja ürituse paberkataloogis;
- sissepääsu EMO messile;
- kohtumistprogrammide koostamist ja edastamist enne messi;
- uute kohtumiste kokkuleppimist ja muud toetust messi ajal;
- karastusjooke ja suupisteid kohtumiste ajal kohtumisteks ettenähtud territooriumil;
- osalemist õhtusel *networking*-üritusel.

Eelteade:

Äriviit Türki

30. november –
4. detsember

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja koostöös EASi, Eesti Masinatööstuse Liidu ja kohapealsete koostööpartneritega korraldavad 30. novembrist 4. detsembrini äriviidi Türki.

Visiidi raames plaanitakse külastada Bursa masinatööstuse messi, mis toimub 1.-4. detsembrini. Ootame teie soovide ja ettepanekuid visiidi programmi osas.

Lisainfo ja registreerimine:
MARJU NAAR
Tel: 604 0092
E-post: marju.naar@koda.ee

Venekeelne seminar metalli- ja masinatööstusettevõtete juhtidele:

Kuidas tõsta efektiivsust tootmisettevõttes?

3. novembril Jõhvis

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda kutsub metalli- ja masinatööstusettevõtete tegev-, tootmis-, kvaliteedi- ja keskkonnajuhte 3. novembril Jõhvis toimuvale sektoripõhisele seminarile. Seminaril räägitakse efektiivsemast tootmisest eri nurkade alt — kuidas säästa tootmisel materjali ja energiat, kuidas planeerida ja juhtida protsesse efektiivsemalt ja ilma raiskamiseta, kuidas korraldada tootmisettevõtte jäätmekäitlus säästlikumalt, kuidas olla valmis karmistuvateks ohtlike ainete regulatsioonideks ja kaitsta tootmisprotsessi mõjude eest keskkonda.

Huvitav lisavõimalus

Seminarile registreerunud ettevõtetel on võimalik leppida eelnevalt kokku kontaktkohtumised seminaril kõnelenud ekspertidega. Samuti on võimalus täpsustada ettevõtte jaoks olulisemaid küsimusi oma protsesside parendamiseks. Päeva lõpetab firmakülustus.

Osalustasu 20 eurot (lisandub käibemaks). Hind sisaldab kohvipause ja lõunat. Seminar toimumist kaasfinantseerib Euroopa Komisjon. Seminar toimub Kersti Võlu koolituskeskuses (Kooli 7, Jõhvi) algusega kell 10.00. Vajalik eelregistreerimine. Seminaril päevakava leiata www.koda.ee.

Lisainfo ja registreerimine:
VIKTORIA INDRISOVA
Tel: 604 0063
E-post: viktoria.indrisova@koda.ee

Hongkongi toodete kaubandusmess LifeStyle Expo

21.-23. septembril Varssavis

Hongkongi Kaubanduse Arendamise Nõukogu ning Guangdongi provintsi väliskaubanduse ja majanduskoostöö osakond korraldavad 21.-23. septembrini Poola pealinnas Varssavis juba kolmandat korda kaubandusmessi Lifestyle Expo.

Kesk- ja Ida-Euroopa ettevõtjate suur huvi Hongkongi toodete ja teenuste vastu on julgustanud korraldajaid jätkama seda traditsiooni ning sellel aastal pakutakse lisaks kontaktide loomisele ka võimalust kuulata mitmeid huvitavaid esinejaid. Seminaridel räägitakse kaubanduse finantseerimise, logistika ja transpordi, kaupade importimise, ettevõtte asutamise ja muudel teemadel, antakse ka nõu eksportööridele, kuidas ja millega Hongkongi turule minna.

LifeStyle Expo 2011 on külastama oodatud importöörid, jae- ja hulgimüüjad, kaubamajad ja teised huvilised. Kaubandusmessil on esindatud sellised tarbekaubad nagu tarbeelektronika, kingitused, majapidamistarbed ja -elektronika, moetooted ja aksessuaarid, kellad, ehted, kontoritarbed, mänguasjad jpm.

Eesti ettevõtetele, kes soovivad külastada LifeStyle Expot, pakutakse reisitoetust 300 euro ulatuses. Toetuse saamise tingimuseks Eesti ostjale on lisaks messi külastamisele ka osalemine paralleelselt korraldataval kontaktkohtumiste üritusel.

Lisainfo ja registreerimine:
KRISTY TÄTTAR
Tel: 604 0093
E-post: kristy@koda.ee

EU-China Business & Technology Cooperation Fair

18.-20. oktoobril Chengdus, Hiinas

Hiina ja Euroopa Liidu vaheline koostöö on oluline mõlemale osapoolle ning seetõttu korraldatakse äri- ja tehnoloogiaalast koostöömessi *EU-China Business & Technology Cooperation Fair* juba kuuendat korda. Koostöömessist on välja kujunenud üks suuremaid investeeringute, kaubanduse ja tehnoloogia-alase koostöö platvormi Euroopa Liidu ja Hiina vahel ning sellel osaleb lisaks sadadele Hiina ettevõtetele ka suur hulk Euroopa ettevõtteid. Järjekordse koostöömessi põhirõhk on bio-farmaatsia, uute energiatega ja IT sektoritel. Osalema oodatakse ligi 400 Hiina ja 100 Euroopa ettevõtte esindajaid, individuaalsete kontaktkohtumiste raames on võimalik luua kontakte, vahetada mõtteid ja arutada koostöövõimaluste üle.

Koostöömessi toetavad: Euroopa Liit, Hiina Kaubandusministerium, Sichuani provintsi valitsus, EL liikmesriikide ametlikud koostööpartnerid, Chengdu maakonna valitsus ja CCPIT Chengdu.

Osalemistasu ühele inimesele on 100 eurot ja see sisaldab järgmist:

- osalemine avatseremoonial;
- osalemine foorumil;
- individuaalsete kontaktkohtumiste organiseerimine;
- osalemine korraldatud firmakülustustel;
- hiina-inglise keele tõlkide kasutamine;
- osalemine *gala*-õhtusöögil;
- ürituse kataloog;
- lennujaama transfeer kinnitatud kuupäevadel ja kellaegadel;
- soodushinnaga hotellid.

Lisainfo ja registreerimine: KRISTY TÄTTAR • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Flandria firmad Tallinnas

23. septembril Tallink City Hotelis

23. septembril on võimalik luua kontakte Flandria firmadega, kes tulevad Eestisse ennast tutvustama ja koostööpartnereid otsima.

Flandrias on u 1000 km siseveeteid, moodustades seega Euroopa ühe tihedaima siseveeteede võrgustiku. Organisatsioon Waterwegen en Zeekanaal (Waterways and Sea Canal www.wenz.be) ühendab Flandria veeteede ja kanalite ääres tegutsevaid firmasid ning organisatsiooni kuuluvad mitmed tööstuspiirkonnad, logistika- ja muud firmad, kes kõik kasutavad siseveeteid rahvusvahelise transpordi ja ekspordi arendamiseks ning kes otsivad jätkuvalt uusi rahvusvahelisi koostööpartnereid.

Organisatsioonil Waterwegen en Zeekanaal on hea meel kutsuda Eesti ettevõtteid oma liikmesfirmadega kontakte looma. Kontaktüritus toimub 23. septembril Tallink City Hoteli konverentsikeskuses (A. Laikmaa 5, Tallinn) Belgia Saatkonna ja Flaami valitsuse toel.

Ajakava:

11.30–12.00 Ettevõtete presentatsioonid
12.00–14.00 Firmadevahelised kohtumised

Firmade nimekirja ja lühitutvustused leiab Kaubanduskoja kodulehelt Koolituste ja seminaride rubriigist.

Lisainfo ja registreerimine:

FRANK VAN EYNDE
Economic & Commercial Counsellor
Flanders Investment and Trade Helsinki
C/O Embassy of Belgium in Helsinki
Aleksanterinkatu 17 • FI-00100 Helsinki • Finland
Tel: +358 (0)962 6233
E-post: frank.vaneynde@fitagency.com
www.flanderstrade.com • www.brussels-export.be

Rohelise tehnoloogia ja säästliku eluviisi messi ECOMONDO raames toimuv kontaktkohtumiste üritus Itaalias

9.-12. novembrini Itaalias

Eesti Kaubandus-Tööstuskojal on hea meel kutsuda huvilisi külastama 9.-12. novembrini 2011 Itaalias Rimini Fieras toimuvat üht suurimat rahvusvahelist roheline tehnoloogia ja säästliku eluviisi messi ECOMONDO 2011. Messil on esindatud ettevõtteid/organisatsioonid järgmistest tegevusvaldkondadest: jäätmeäritlus ja taaskasutus; vesi ja kanalisatsioon; taastuv ja bioenergia; säästlik ehitus jmt.

2010. aasta messil osales 75000 m² messiväljakul stendiga üle 1500 ettevõtte/organisatsiooni, messi külastas üle 65 000 spetsialisti ja huvilise. Messi koduleheküljel en.ecomondo.com saab messist täpsema ülevaate.

Taastuv ja bioenergia, energiasäästlikkuse, vee- ja kanalisatsiooni ning jäätmeäritluse ja taaskasutusega tegelevaid ettevõtteid, organisatsioone, nii riiklikke kui ka maakondlikke ametiasutusi ja uurimisinstitsioone oodatakse külastama messi ja osalema messiga paralleelselt korraldataval kontaktkohtumiste üritusel Ecobusiness Cooperation Event at Ecomondo 2011. Kontaktkohtumiste üritus Ecobusiness Cooperation Event at Ecomondo 2011 on osa Euroopa Liidu poolt rahastatud projektist 2nd Generation BioMatch (vaata lisainfot: www.bioenergy-match.eu), mille eesmärk on keskkonnasektori ettevõtete konkurentsivõime suurendamine. Üritus pakub registreerunud osalejatele lisaks messiga tutvumisele lisaboonusena ka eelnevalt kokkulepituid individuaalseid kohtumisi nii messil osalevate ettevõtete kui ka erinevatest riikidest pärit ekspertidega.

Osalemispaketi hind registreerunud osalejatele on 415 eurot ja see sisaldab messikülastust, giidiga ekskursioone messil, eelkorraldatud individuaalseid kontaktkohtumisi ja kolm ööd majutust hotellis Lungomare. Lisaks jäävad osaleja kanda komanderingukulud (transport Itaaliasse, päevarahad jmt).

Kuidas osaleda?

- Registreerida oma ettevõtte/organisatsioon ürituse kodulehel (www.b2match.eu/ecomondo2011) hiljemalt 18. oktoobriks 2011.
- Tutvuda *Online*-kataloogi abil teiste registreerunud osalejatega
- Peale registreerimise lõppu valida välja firmad/organisatsioonid, kellega oleks huvi kohtuda ja anda oma kohtumise soovist teada
- Individuaalsed kohtumiste ajakavad saadetakse osalejatele umbes nädal enne messi.

Kaubanduskoda paneb kokku delegatsiooni huvilistest, oma osalemishuvist anda teada Kaubanduskoja teenuste osakonna projektijuht Kristy Tättarile.

Lisainfo ja registreerimine:

KRISTY TÄTTAR • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Mis suunas liigub Eesti Ekspordi kasv?

Ekspordi Akadeemia avaseminar 22. septembril Kaubanduskojas

22. septembril toimub Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Ekspordi Akadeemia avaseminar. Päevakavas on ettekanded Eesti Konjunktuuriinstituudi direktorilt Marje Josingult (Mis suunas liigub Eesti ekspordi kasv?) ja Eesti Panga rahapoliitika ja majandusuuringute osakonna juhataja Martti Randveerilt (Eesti majanduse hetkeseis ja väljavaade). Arengufondi esindaja teeb ettekande teemal „Eesti ekspordi kasvule taganttuul maailma muutustrendidest“ ning Andrus Säälik Rahandusministeeriumist annab ülevaate Rahandusministeeriumi suvisest majandusprognoosist. Lisaks sellele annab

Tanel Kookmaa, Viking Window ekspordijuht ülevaate ettevõtja hinnangust eksporditrendidele ärihooajal 2010-2011ja räägib ka möödunud masu-perioodist. Nordea Panga makroanalüütik Tõnu Palm kõneleb Nordea Panga hinnangust ekspordi suundumustele.

Seminari täpsem kava on nähtav Koja kodulehel koolituste ja ürituste rubriigis. Osalemistasu liikmele 20 eurot ja mitteliikmele 40 eurot (sisaldab kaibemaksu, tootlustamist ja materjale). Registreerumise tähtaeg on 20. september. Korraldajad jätavad endale õiguse teha vajadusel programmis muudatusi.

Lisainfo ja registreerimine: MARJU NAAR • Tel: 604 0092 • E-post: marju.naar@koda.ee

Head liikmesettevõtete juhid, finantsdirektorid, pearaamatupidajad ja juhiabid!

Täna on Kaubanduskoja liikmeskonnas 3214 liiget ja 2011. aasta liikmemaksu on tasunud 89% liikmetest. Koja liikmetel on mitmete õiguste kõrval kaks peamist põhikirjajärgset kohustust Kaubanduskoja ehk teiste liikmete ees – liikmemaksu õigeaegne tasumine ning oma ettevõtte kohta tõeste andmete esitamine. Sooviksite rõhutada just seda, et kehtivate andmete andmine parandab kindlasti mõlemasuunalist kiiret infovahetust. Väga oluline on Koja poolt õige info edastamine koostööpartnereid otsivatele ettevõtjatele. Seda saame teha aga ainult tõeste andmete olemasolul (aadress, telefoni- ja faksinumber, e-postiaadress). Samuti ootame operatiivset infot likvideerimiste, ühinemiste ja muude muudatuste kohta.

Täname kõiki oma liikmekohusi täitnud liikmeid!

Küsimuste korral võtke palun meiega alati ühendust!

Lisainfo:
JANNE-LY PRIKS
Tel: 604 0086
E-post: janne-ly@koda.ee

Koostööpakkumised

- Inglise rõivaste tootja (spordi- ja vabaaja rõivad, ka kodid) firma otsib alltoövõtjat rõivaste tootmiseks. Kood 2011-04-15-018
- Prantsuse ettevõtte, mis müüb Prantsusmaal Baltikumist pärit käsitööd (tekstiiltooted, köögitarvikud, küünlajalad, keraamika, nahk- ja merevaigust tooted jne) otsib kontakti tootjatega. Kood 2011-01-10-017
- Inglise mootorratta lisavarustusele spetsialiseerunud firma otsib uutele ja innovatiivsetele toodetele edasimüüjaid ning ka motovarustuse tootjaid. Kood 2011-03-15-033
- Inglise vahendusfirma pakub oma vahendusteenuseid erineva valdkonnaga tootjatele (masinad, mööbel ja sisustus, tekstiil, toiduained jne), kes on huvitatud rahvusvahelisest turust. Kood 2011-07-05-039
- Austria toiduainetele ja FMCG toodetele (toidud, joogid, tubakas, kosmeetika jmt) spetsialiseerunud ettevõtja pakub oma vahendajateenuseid ettevõtetele, kes soovivad siseneda Austria turule. Kood 2011-06-15-036
- Saksa hulgemüüja pakub oma vahendusteenuseid tootjatele (mitte toiduained), kes on huvitatud Saksa turust. Kood 2011-06-01-035
- Venemaa väikelaste toodete hulgemüüja otsib kontakti lapsevankrite, mänguasjade ja mängude tootjatega. Kood 2011-03-23-009
- Türgi hotellitekstiilide tootja otsib edasimüüjat. Kood 2011-08-16-010
- Inglise lastemööbli müüja otsib MDFist voodite tootjaid, kes suudavad toota erinevate tege-laskujadena kujundatud voodeid (nt politsei-auto, haldjas jmt). Kood 2011-08-29-001.1
- Serbia paberi, pabertoodete ja kontoritarvete hulgemüüja pakub end esindajaks tootjatele ning otsib koostöövõimalusi. Kood 2011-07-14-002
- Poola põllumajandustoodete (väetised jmt) ja ehitusmaterjalide (nt kivid, tsement) hulgi- ja jaemüüja pakub end edasimüüjaks Poola turul. Kood 2011-07-29-012
- Vene ettevõtte pakub Loode-Venemaal arendamisel olevat tootmiskompleksi ettevõttele, kes soovib oma tegevusala laiendada Peterburi piirkonda. Kood 2011-08-29-002.1
- Saksa tööjõuvahenduse firma otsib sama valdkonna koostööpartnereid (ettevõtteid, kellel on häid kontakte inseneride, IT- spetsialistide ja tehnikutega). Kood 2011-07-26-043

Koostööpakkumiste põhjalikumad kirjeldused nüüd nähtavad Koja kodulehel <http://www.koda.ee/koostoopakkumised>.

Täpsem info:
ANNIKA METSALA
Tel: 604 0091
E-post: annika.metsala@koda.ee

Riigihanketeated

- NATO kutsub osalema kaitsetööstuse konverents-näitusel Leedus. Kutse osaleda 10. novembril Leedus toimuval NATO konverents-näitusel, mille eesmärk on tutvustada militaarsuunitlusega energiaefektiivseid ja keskkonnasäästlikke tehnoloogilisi lahendusi ning ka taastuenergia lahendusi. Ürituse pealkiri on „Innovative Energy Solutions for Military Applications“. Antud üritusele kutsutakse NATO liikmesriikide tootjaid tutvustama oma toodangut ning samas on võimalik rentida väikesi ja suuri rendipindu. Lisainfo <http://esc.urm.lt/index.php?-1301067917>.

IT, seadmete, analüütiliste ja tugiteenuste hange

- NATO telekommunikatsiooniseadmete hange (originaaltekst secure portable and fixed SATCOM equipment). Tähtaeg osalustootluse esitamiseks 09.09.2011. Kood 4315
- NATO stuudios asuva videokonverentsi võimekuse arendamine kogu NATO struktuuri ulatuses. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 07.10.2011. Kood 4316
- OSCD hangib telekommunikatsiooni teenuseid. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 14. oktoober 2011. Kood 4317
- OSCD autoriseerimiskeskonna uuendamine. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 21.09.2011. Kood 4318
- NATO hangib Afganistani internetiteenuse. Tähtaeg 15.09.2011. Kood 4321

Teabekorraldamise ja analüütiliste teenuste hange

- OSCD rahvusvahelise koolidele mõeldud Pisa testiga seonduvate kvaliteedi, administreeerimise, kodeerimise, hindamise jms analüütiliste teenuste hange. Tähtaeg 07.10.2011. Kood 4319
- NATO hangib lepinguliseks perioodiks teabekorraldusteenust (*planning, administration, management of complex virtual staff environment; incl detailed understanding of Sharepoint, Microsoft Active Directory, JOCWATCH, iGeoSit, WISE*). Osalustootluste esitamise tähtaeg 19.09.2011. Kood 4320

Rõivad ja kaitseriided

- Soomes asuv ülikool hangib sümbolika jopesid. Tähtaeg 08.09.2011. Kood 4323
- Soome politsei ostab välitöö riideid, olulised omadused: tuulepidavus ja vihmakindlus. Tähtaeg 21.09.2011. Kood 4324

- Soomes hangitakse pesemiskindlaid ja vastupidavaid kaitserõivaid, vihmakindlaid rõivaid ja kaitseotstarbelisi kombinesoone. Hangitavad rõivad peavad võimaldama peale trükkida logosid vms märgistusi. Tähtaeg 10.10.2011. Kood 4322
- Soome kardinat ja sisustustekstiilide hange. Tähtaeg 21.09.2011. Kood 4325

Toiduained

- Soomes piimatoodete hange. 26.09.2011. Kood 4326
- Soomes ostetakse kooritud ja koorimata kartulit. Tähtaeg 09.09.2011. Kood 4327
- Soomes hangitakse viilutatud, tükeldatud jms kujul külmutatud kartulit. Tähtaeg on 23.09.2011. Kood 4328

Mööbel ja teksiliitooted

- Soome koolimööbli hange. Tähtaeg on 12.09.2011. Kood 4329

Masinad ja seadmed

- Soomes ostetakse krematooriumiseadmeid. Tähtaeg 30.11.2011. Kood 4230
- Soomes hangitakse päikesepatareid, päikesepaneele (originaalkeeles: *aurinko-sähköjärjestelmä*). Tähtaeg on 20.09.2011. Kood 4331

Istikud ja aiandustarbed

- Soome viit erinevat tüüpi suvelillede hange (sordid originaalkeeles: *dahlia, senecio, begonia, fuchsia ja salvia*). Tähtaeg on 14.09.2011. Kood 4332

Puit ja puidutooted

- Soome küttepuidu hange (raamlepinguna perioodiks 2012-2014). Tähtaeg on 10.10.2011. Kood 4333

Täpsem info:
LEA AASAMAA
Tel: 604 0090
E-post: lea@koda.ee

Liikmelt liikmele

Teil on võimalus leida koostööpartnereid ning uusi kliente teiste Kaubanduskoja liikmete hulgast. Koostöösoov või sooduspakkumine peab sisaldama: sooduspakkumist/koostöösoovi, tegevusvaldkonda, firma nime, kontaktandmeid, aadressi, telefoninumbrit, e-postiaadressi, kontaktisiku andmeid ning pakkumise kehtivusaega. Sooduspakkumise tingimuseks on selle kehtimine kõigile liikmetele.

Lisainfo:

KAIDI TALSEN

Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

DOKUD.EE

Dokud.ee aitab ettevõtetel koostada interneti vahendusel juriidiliselt korrektsed lepingud ja dokumendid. Lihtsa protsessi abil aidatakse läbi mõelda peamised valikukohad ning vormistatakse neile vastavalt juriidiliselt korrektsed dokumendid 15 minutiga. Dokud.ee aitab säästa aega ja raha ning vältida kulukate ning aeganõudvate vaidluste tekkimist. Eesti Kaubandus ja Tööstuskoja liikmetel on võimalus kuni 1. oktoobrini koostada dokumendid 25% soodsamalt sisestades maksimise allahindluskoodi KODA.

Lisainfo: Mihkel Randrüt

Tel: 600 6350 • E-mail: info@dokud.ee

www.dokud.ee • [facebook.com/dokud.ee](https://www.facebook.com/dokud.ee)

EPC FINANCE / RAAMATUPIDAJA.NET

EPC Finance OÜ on raamatupidamisteenuseid pakkuv ettevõte. Pakume klientidele kompleksseid lahendusi raamatupidamisarvestuse korraldamisel, olles lojaalsed ja neutraalsed ning tagades täieliku konfidentsiaalsuse.

Koostöös meiega saad keskenduda oma põhi-tegevusele, jättes raamatupidamise ning sellega seonduva oma partneri kanda.

Pakkumine Kaubanduskoja liikmetele kuni aasta lõpuni: raamatupidamise sisseseadmine/ülevõtmine tasuta. Esimene kuu -50%, teine ja kolmas kuu -30% teenuse maksumusest.

Lisainfo: Raido Valdre

E-post: info@efin.ee • Tel: 5331 1715; 712 2772

Pärnu mnt 10, Tallinn 10148

Õnnitleme septembrikuu juubilare!

20	INDOOR GROUP AS liige alates 2008	TOPAUTO TARTU AS liige alates 1998	ONETOR OÜ liige alates 2007	HYDROPOWER OÜ liige alates 2007
EESTI AGA AS liige alates 1997	INTERPAP AS liige alates 1999	TREILING OÜ liige alates 2004	SEROMAR OÜ liige alates 2010	QLS AS liige alates 2011
GRAMUS AS liige alates 2004	INTRUM JUSTITIA AS liige alates 1996	TRÜKIMAAILM AS liige alates 1996	TABACALERA OÜ liige alates 2001	REAL-E STATE OÜ liige alates 2010
KRISTENI KÜTUSED AS liige alates 1998	KAMEL AS liige alates 2011		VIRU RMT OÜ liige alates 2006	RIGOLET OÜ liige alates 2010
LABAS AS liige alates 1997	LEVST OÜ liige alates 2005	10		SANTA MARIA AS liige alates 2010
REVO N.T. OÜ liige alates 2008	MARET TAMME – TAMME TALU FIE liige alates 2009	ALFA-TOUR OÜ liige alates 2003	5	SAUNAX OÜ liige alates 2002
VIGOLIN AS liige alates 2000	MEGALET EHITUS OÜ liige alates 2000	EESTI ENERGIA ELEKTROTEHNIKA JA AUTOMAATIKA AS liige alates 2004	AF-AUTOMAATIKA OÜ liige alates 2007	TAARARING OÜ liige alates 2010
TALLINNA LASNAMÄE MEHHAANIKAKOOL liige alates 2002	MICROLINK EESTI AS liige alates 2002	KIVISEPAD AS liige alates 2006	APL AGENCIES ESTONIA OÜ liige alates 2007	UHTNA PUIT OÜ liige alates 2009
	OFFICE ECONOMICUS AS liige alates 1997	KIVISTIK CONSULT OÜ liige alates 2003	CODAN FORSIKRING A/S EESTI FILIAAL liige alates 2009	VARKKO EESTI OÜ liige alates 2007
15		KNOW-HOW CENTRE OÜ liige alates 2005	DKM BROTHERS OÜ liige alates 2011	
ANRICORP AS liige alates 2005	SKÜTTE OÜ liige alates 2006	LOKAATOR OÜ liige alates 2003	ERKAS VALDUSE OÜ liige alates 2008	
BINEMS OÜ liige alates 1995	SUJA EHITUS OÜ liige alates 2003	NOVIRINA KALAPARADIIS OÜ liige alates 2009	FEATHERIE INVEST OÜ liige alates 2011	
BLRT GRUPP AS liige alates 1989	TERASVARA OÜ liige alates 1997			

Kaubanduskoda

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritolusertifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid

Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad

Tel: 604 0082 • koostööpakkumised

Poliitikakujundamise- ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • Tel: 604 0086 • liikmesuhted

Tel: 604 0088 • avalikud suhted

Teataja toimetis • toimetaja Kaidi Talsen • Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Rüütli 39, 80011 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

EDITION 125

Juubeliaasta väärikaks tähistamiseks oleme valinud kolm Mercedes-Benzi suurepärast mudelit, millele pakume 125. juubeliaasta varustuse eripakette.

Mercedes-Benz. Isiksustele, kes teevad ajalugu.

Mercedes-Benz on maailma esimese auto looja. See on tippsaavutus omaette, kuid tõelised tegijad ei jää loorberitele puhkama. Mercedes-Benz, see tähendab juba 125 aastat innovatsiooni - tehnoloogilist kõrgtaset ja ahvatlevat disaini, mis harmoonias pakuvad ületamatut sõidunaudingut. Mercedes-Benz ei ole lihtsalt auto, vaid austusavaldus iseendale. Auto isiksustele, kes oskavad tõelisi saavutusi hinnata ja neid ise ajalukku lisaks kirjutada.

Mercedes-Benz C-klass "Edition 125" varustuspaketi eripakkumine

4440.- €

sama varustuspaketi tavahind 10764.-
hinnavõit 6324.-

Mercedes-Benz E-klass "Edition 125" varustuspaketi eripakkumine

4680.- €

sama varustuspaketi tavahind 11898.-
hinnavõit 7218.-

Mercedes-Benz GLK-klass "Edition 125" varustuspaketi eripakkumine

3360.- €

sama varustuspaketi tavahind 7824.-
hinnavõit 4464.-

Vaata kampaaniatingimusi ja "Edition 125" varustuspakettide eripakkumisi www.silberauto.ee/edition125

125! aastat innovatsiooni

Mercedes-Benz

CO₂ emissioon 117-280 g/km, keskmine kütusekulu 4,4-12,0 l/100km

SILBERAUTO

Mercedes-Benz peaesindus Eestis AS Silberauto www.silberauto.ee: Tallinn, Järvevana tee 11, tel 626 6000 Tartu, Ringtee 61, tel 730 0720 Pärnu, Riia mnt 231a, tel 445 1990 Rakvere, Haljala tee 1, tel 660 0152 www.mercedes-benz.ee

Küisi meilt ka
personaalsed
seminaripakkumist!

Tubli tiimi seminaripakett PÄRNUS

2 päeva / ühele inimesele
Kehtib kuni: 22.08.2011-31.05.2012

41€ (641 EEK)*

* meeskondadele alates 6-st inimesest!

Pakett sisaldab:

- Seminariruumide kasutust koos tehnikaga esimesel päeval
- 2 kohvipausi
- Majutust 1 öö ühele inimesele Rohelise maja kahekohalises standardklassi toas
- Hommikusauna ja -ujumist Valge maja veekeskuses
- Hommiku- ja lõunasööki Rohelise maja restorani buffet lauas
- Estonia TERMIDE sauna- ja basseinikeskuse kasutust
- Soovi korral ööklubi piletid

Info ja broneerimine:

Estonia SPA, Tammsaare 4a, Pärnu
sales@spaestonia.ee, tel +372 44 76 905

www.spaestonia.ee